

Marcos

¹ Mao kini ang sinugdanan sa ebanghelyo ni Jesu-Cristo, ang Anak sa Dios.

² Ingon sa nahisulat sa Isaias ang propeta, “Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong agianan.

³ “Ang tingog sa usa ka tawo nagtawag ngadto sa kamingawan, ‘Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo, Himoa ang iyang agianan nga tul-id.’”

⁴ Sa pag-abot ni Juan, siya nangbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala.

⁵ Ang tanang nasod sa Judea ug ang tanang mga tawo sa Jerusalem miadto kaniya. Sila gibawtismohan pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang nagsugid sila sa ilang mga sala.

⁶ Nagsul-ob si Juan ug sapot nga balahibo sa kamelyo, aduna siyay panit nga bakos sa iyang hawak, ug mikaon siya ug mga dulong ug ihalas nga dugos.

⁷ Nagwali siya ug nag-ingon, “Ang usa ka tawo moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagyukbo aron sa paghubad sa hikot sa iyang sandalyas.

⁸ Ako magabawtismo kaninyo sa tubig, apan siya magabawtismo kaninyo sa Balaang Espiritu.”

⁹ Nahitabo niadtong mga adlaw nga si Jesus niabot gikan sa Nazaret sa Galilea, ug siya gibawtismohan pinaagi ni Juan didto sa Suba sa Jordan.

¹⁰ Sa nihaw-as na si Jesus sa tubig, nakita niya ang kalangitan nga naabli ug ang Espiritu mikunsad kaniya sama sa salampati,

¹¹ samtang ang tingog migawas sa kalangitan, “Ikaw ang akong pinalanggang anak. Nahimuot kaayo ako kaniya.”

¹² Unya ang Espiritu diha-diha nagpugos kaniya sa pagpagawas ngadto sa kamingawan.

¹³ Siya atua sa kamingawan sa 40 ka mga adlaw, ug siya gitintal ni Satanas. Uban siya sa mga ihalas nga mga mananap, ug ang mga anghel nag-alagad sa iyang mga gikinahanglan.

¹⁴ Karon human gidakop si Juan, si Jesus niabot ngadto sa Galilea ug gimantala ang ebanghelyo sa Dios,

¹⁵ ug nag-ingon, “Ang takna natuman na, ug ang gingharian sa Dios haduol na. Paghinulsol ug tuohi ang ebanghelyo.”

¹⁶ Ug paglabay sa daplin sa dagat sa Galilea, nakita niya si Simon ug Andres ang igsoong lalaki ni Simon nga nag-itsa sa pukot ngadto sa dagat, kay sila mangingisda man.

¹⁷ Si Jesus miingon kanila, “Sunod kanako, ug himoon ko kamo nga mangingisda sa mga tawo.”

¹⁸ Diha-diha ilang gibiyaan ang ilang mga pukot ug misunod kaniya.

¹⁹ Sa paglakaw ni Jesus sa unahan, nakita niya si Santiago ang anak nga lalaki ni Sebedeo

ug si Juan ang iyahang igsoon nga lalaki; atua sila sa balangay nga nanagtapak sa mga pukot.

²⁰ Gitawag dayon niya sila; gibiyaan nila ang ilang amahan nga si Sebedeo sa balangay kauban ang sinuholan nga mga sulugoon, ug misunod sila kaniya.

²¹ Ug sa pag-adto sa Capernaum, diha-diha sa Adlaw nga Igpapahulay misulod siya sa sinagoga ug nanudlo.

²² Nahibulong sila sa iyang pagtulon-an, tungod kay siya nagtudlo kanila ingon sa usa nga adunay katungod ug dili sama sa mga manunulat sa balaod.

²³ Unya didto sa ilang sinagoga may usa ka tawo nga adunay dili hinlo nga espiritu. Misinggit siya,

²⁴ “Unsay mahimo namo kanimo, Jesus nga taga-Nazaret? Mianhi ka ba aron sa pagdaot kanamo? Nasayod ako kung si kinsa ka. Ikaw ang usa nga Balaan sa Dios!”

²⁵ Gibadlong ni Jesus ang demonyo ug miingon, “Paghilom ug gawas diha kaniya!”

²⁶ Pagkahuman ang dili hinlo nga espiritu nagpalukapa kaniya, ang dili hinlo nga espiritu misinggit uban sa kusog nga tingog ug migawas gikan kaniya.

²⁷ Ang tanang tawo nangahibulong, busa nagpangutan-anay sila sa usag-usa, “Unsa kini? Usa ka bag-o nga pagtulon-an nga adunay kagahom! Iyang gimandoan bisan ang dili hinlo nga mga espiritu, ug sila mituo kaniya.”

²⁸ Diha-diha ang mga balita mahitungod kaniya migawas bisan asa ngadto sa tanang

rehiyon nga nakapalibot sa Galilea.

²⁹ Diha-diha pagkahuman nila ug biya sa sinagoga, miadto sila sa balay ni Simon ug Andres, uban kang Santiago ug Juan.

³⁰ Karon ang ugangang babaye ni Simon naghigda tungod sa sakit nga hilanat. Diha-diha dayon ilang gisultihan si Jesus mahitungod kaniya.

³¹ Busa miadto siya, gigunitan niya ang kamot, ug gipatindog niya; ang hilanat mibiya kaniya, ug siya nagsugod sa pag-alagad kanila.

³² Sa dihang gabii na, human misalop ang adlaw, ilang gidala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton o gisudlan ug mga demonyo.

³³ Ang tibuok siyudad nagtapok tanan sa pultahan.

³⁴ Giayo niya ang daghang mga masakiton uban sa mga nagkalain-laing mga balatian, ug gihinginlan ang daghang mga demonyo. Apan wala niya tugoti ang mga demonyo sa pagsugilon tungod kay sila nakaila kaniya.

³⁵ Sayo kaayo siya nibangon samtang ngitngit pa; mibiya siya ug miadto sa awaaw nga dapit, ug nag-ampo siya didto.

³⁶ Si Simon ug kadtong uban niya nangita kaniya.

³⁷ Ila siyang nakaplagan, ug miingon sila ngadto kaniya, “Ang tanan nangita kanimo.”

³⁸ Miingon siya, “Moadto kita sa laing dapit, gawas ngadto sa palibot sa lungsod, aron ako magwali usab didto. Mao kana ang akong gianhi dinhi aron sa pagbuhat.”

³⁹ Miadto siya sa tibuok Galilea, nagwali siya didto sa ilang mga sinagoga ug iyang gihinginlan ang mga demonyo.

⁴⁰ Usa ka sanglahon ang miadto kaniya; siya nagpakiluoy kaniya samtang siya nagluhod. Siya miingon kaniya, “Kung buot nimo, mamahimo mo akong hinloan.”

⁴¹ Mibati ug kaluoy, gituy-od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon ngadto kaniya, “Buot ako. Mahinlo ka.”

⁴² Diha-diha ang sangla mibiya kaniya, ug nahimo siya nga hinlo.

⁴³ Si Jesus higpit nga nagpasidaan kaniya ug gipadala dayon siya sa layo,

⁴⁴ miingon si Jesus ngadto kaniya, “Siguroha nga dili ka manugilon ngadto sa uban, apan lakaw, ipakita ang imong kaugalingon ngadto sa pari, ug ihalad ang mga butang alang sa imong pagkahinlo nga gimando ni Moises, isip pagpamatuod ngadto kanila.”

⁴⁵ Apan migawas siya ug nagsugod sa pagsulti sa tanan. Ang tawo nagpakuyanap pag-ayo sa pulong mao nga si Jesus dili na gawasnon sa pag-adto sa mga lungsod; kinahanglan siya nga magpabilin didto sa kamingawan nga mga dapit aron ang mga tawo mo-adto kaniya gikan sa bisan asa.

2

¹ Sa dihang mibalik si Jesus sa Capernaum human sa pipila ka mga adlaw, ang mga tawo didto nakadungog nga siya naa sa balay.

² Busa daghan kaayo ang nagtapok nga didto wala nay luna alang kanila sa sulod, wala bisan sa palibot sa pultahan. Si Jesus mitudlo sa pulong ngadto kanila.

³ Ang pipila miabot ngadto kang Jesus ug nagdala sa paralisado nga tawo; upat ka mga tawo ang nagdayong kaniya.

⁴ Sa dihang sila dili makaduol tungod sa mga panon, ilang gihawa ang atop sa taas kung asa siya nagbarog. Sa dihang sila nagkalot ug bangag niini, ilang gipaubos ang higdaanan kung asa ang paralisado nga tawo naghigda.

⁵ Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miingon ngadto sa paralisado nga tawo, “Anak, ang imong mga sala napasaylo na.”

⁶ Apan adunay pipila sa mga iscriba nga naglingkod didto nga nangatarongan sa ilang mga kasingkasing,

⁷ “Giunsa niining tawo sa pagsulti niining paagiha? Siya nagpasipala! Kinsa ang makapasaylo sa mga sala apan ang Dios lamang?”

⁸ Dihadiha si Jesus, nga nasayod sa iyang espiritu kung unsa ang ilang gihunahuna sulod sa ilang mga kaugalingon, miingon ngadto kanila, “Nganong kamo naghunahuna niini sa inyong mga kasingkasing?”

⁹ Unsa ang mas sayon sa pag-ingon ngadto sa paralisado nga tawo, 'Ang imong mga sala napasaylo na' o sa pag-ingon nga 'Barog, dad-a ang imong higdaanan, ug lakaw'?

¹⁰ Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibotan aron sa

pagpasaylo sa mga sala,” siya miingon ngadto sa paralitiko,

¹¹ “Ako moingon kanimo, barog, dad-a ang imong banig, ug pauli sa imong balay.”

¹² Siya mibarog ug dihadiha gidala ang banig, ug migawas sa balay sa atubangan nilang tanan. Busa silang tanan nahibulong ug naghatag sa paghimaya ngadto sa Dios, ug sila miingon, “Kami wala nakakita sa bisan unsa nga sama niini.”

¹³ Siya miadto pag-usab sa linaw, ug ang tanan nga panon miadto kaniya, ug siya nagtudlo kanila.

¹⁴ Sa iyang paglabay, iyang nakita si Levi nga anak ni Alpheus, nga naglingkod sa dapit nga bayranan ug buhis ug siya miingon kaniya, “Sunod kanako.” Siya mibarog ug misunod kaniya.

¹⁵ Samtang si Jesus nagkaon sa balay ni Levi, daghan ang kobrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo nga nagkaon uban ni Jesus ug sa iyang mga disipulo, tungod kay daghan ang nagsunod kaniya.

¹⁶ Sa dihang ang mga iscriba, nga mga Pariseo, nakakita nga si Jesus nagkaon uban sa mga makasasala nga mga tawo ug kobrador ug buhis, sila miingon sa iyang mga disipulo, “Nganong siya nagkaon man uban sa mga kubrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo?”

¹⁷ Sa dihang si Jesus nakadungog niini siya miingon ngadto kanila, “Ang mga tawo nga lig-on ug lawas dili manginahanglan ug

mananambal; kadto lamang mga tawo nga nagsakit ang nanginahanglan niini. Ako wala moanhi aron tawgon ang mga matarong nga tawo, apan sa makasasala nga mga tawo.”

¹⁸ Ang disipulo ni Juan ug ang mga Pariseo nagpuasa. Sila miabot ug miingon kaniya, “Nganong ang mga disipulo ni Juan ug ang mga disipulo sa mga Pariseo nagpuasa, apan ang imong mga disipulo wala magpuasa?”

¹⁹ Si Jesus miingon ngadto kanila, “Mahimo ba nga ang abay sa kasal magpuasa samtang ang pamanhonon uban pa kanila? Samtang anaa pa ang pamanhonon uban kanila sila dili makapuasa.

²⁰ Apan ang mga adlaw moabot nga ang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug niadtong mga adlaw, sila magpuasa.

²¹ Walay tawo motahi ug bag-o nga panapton ngadto sa daan nga panapton, tungod kay ang tapak magisi gikan sa daan, ug mosamot pa ang pagkagisi niini.

²² Walay tawo nga mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga panit, kung iya kanang buhaton ang bino makagisi sa mga panit ug ang bino mayabo, ug ang sudlanan nga panit usab. Hinuon, ibutang ang bag-o nga bino ngadto sa bag-o nga sudlanan nga panit.”

²³ Sa Adlaw nga Igpapahulay si Jesus miadto sa pipila ka mga kaumahan sa lugas, ug ang iyang mga disipulo nagsugod sa pagpangutlo sa mga lugas ug gikaon kini.

²⁴ Ug ang mga Pariseo miingon kaniya, “Tan-awa, nganong sila nagabuhat ug butang

nga dili subay sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay?”

²⁵ Siya miingon ngadto kanila, “Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhay ni David sa dihang siya nanginahanglan ug gigutom, siya ug ang mga tawo nga kauban niya?”

²⁶ Giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios kadtong si Abiatar pa ang labaw nga pari, ug siya mikaon sa tinapay sa atubangan, diin kini supak sa balaod nga mokaon ang si bisan kinsa gawas sa mga pari; apan iyang gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?”

²⁷ Si Jesus miingon, “Ang Adlaw nga Igpapahulay gibuhay alang sa mga tawo, dili nga ang mga tawo alang sa Adlaw nga Igpapahulay.

²⁸ Busa ang Anak sa Tawo Ginoo usab sa Adlaw nga Igpapahulay.”

3

¹ Usab si Jesus naglakaw paingon sa sinagoga, ug ang tawo nga mikupos ang kamot atua.

² Milantaw sila kaniya aron tan-awon kung iya ba siyang ayohon sa Adlaw nga Igpapahulay. Nangita sila ug hinungdan aron pasanginlan siya sa sayop nga binuhatan.

³ Nag-ingon si Jesus ngadto sa tawo nga mikupos ang kamot, “Bangon ug tindog dinhi sa taliwala sa kadaghanan.”

⁴ Unya miingon siya ngadto sa mga tawo, “Kini ba subay sa balaod nga magbuhay ug maayo sa Adlaw nga Igpapahulay o magbuhay ug makadaot; aron sa pagluwas sa kinabuhi, o sa pagpatay?” Apan nanghilom sila.

⁵ Mitan-aw siya sa palibot ngadto kanila nga anaay kasuko, uban ang kasubo sa katig-a sa ilang kasingkasing, ug siya nagsulti ngadto sa tawo, “Ituy-od ang imong kamot.” Gituy-od niya kini ug gipahiuli ni Jesus ang iyang kamot.

⁶ Dihadiha dayon ang Pariseo migawas ug nagpatigayon ug panagtigom uban sa mga sakop ni Herodes, ug sila naglaraw batok kaniya nga patyon siya.

⁷ Unya si Jesus mipalayo uban sa iyang mga disipulo ngadto sa dagat. Ug ang dako nga panon sa katawhan misunod gikan sa Galilea ug Judea,

⁸ gikan sa Jerusalem, Edumea ug unahan sa Jordan, ug palibot sa Tiro ug Sidon. Ang dako nga panon sa katawhan nakadungog sa tanan nga iyang nabuhat, ug sila miadto kaniya.

⁹ Nagsulti siya sa iyang mga disipulo nga andamon ang balangay alang kaniya tungod kay ang duot sa panon baga kaayo, tingali madat-ogan nila siya.

¹⁰ Daghan ang iyang naayo, daghan kaayo nga ang tanan nga adunay mga balatian miduot pag-ayo kaniya; nagalaom sila nga makahikap lang unta kaniya.

¹¹ Sa matag higayon nga ang mga mahugaw nga mga espiritu makakita kaniya, mangatumba sila sa iyang atubangan ug mosinggit, ug moingon sila, “Ikaw ang Anak sa Dios.”

¹² Gimandoan niya sila ug hugot nga dili siya ipaila.

¹³ Mitungas siya ngadto sa bungtod, ug gitawag niya kadtong buot niya, ug sila miadto

kaniya.

¹⁴ Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang ginganlan nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila aron sa pagwali,

¹⁵ ug aron makabaton ug katungod nga mohingilin sa mga demonyo.

¹⁶ Iyang gipili ang Dapulog Duha: ngadto kang Simon nga iyang gihatagan ug pangalan nga Pedro;

¹⁷ Si Santiago ang anak ni Sebedeo, ug si Juan ang igsoon nga lalaki ni Santiago (nga iyang gihatagan ug ngalan nga Boanerges, nga mao, ang mga anak sa dalugdog);

¹⁸ ug si Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago ang anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon nga Patriyota,

¹⁹ ug si Judas Iscariote, nga magbudhi kaniya.

²⁰ Unya miuli siya sa balay, ug ang panon sa katawhan nagtigom pag-usab busa dili na sila makahimo bisan sa pagkaon.

²¹ Sa dihang ang iyang pamilya nakadungog mahitungod niini, migawas sila aron sa pagdakop kaniya, tungod sila nag-ingon, “Wala na siya sa maayong panghunahuna.”

²² Ang mga manunulat sa balaod nga milugsong gikan sa Jerusalem nag-ingon, “Siya gisudlan ni Beelzebul,” ug, “Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo iyang gihinginlan ang mga demonyo.”

²³ Gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon kanila sa mga samingay, “Unsaon ni

Satanas paghingilin kang Satanas?

²⁴ Kung ang gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon, kana nga gingharian dili na makatindog.

²⁵ Kung ang balay nabahin batok sa ilang kaugalingon, kana nga balay dili gayod makahimo sa pagtindog.

²⁶ Kung si satanas mobarog batok sa iyang kaugalingon ug mabahin, dili siya makahimo sa pagtindog, apan moabot ang kataposan.

²⁷ Apan walay bisan usa nga makasulod ngadto sa balay sa kusgan nga tawo ug kawaton ang iyang mga kabtangan nga dili hiktan una ang kusgan nga tawo. Unya kawaton niya ang iyang mga kabtangan gikan sa iyang balay.

²⁸ Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanang mga sala sa mga tawo mahimong mapasaylo, bisan ang tanang pagpasipala nga ilang gipasipala;

²⁹ apan kung kinsa kadtong magpasipala batok sa Balaang Espiritu dili makaangkon sa kapasayloan, apan kana nga tawo hukman hangtod sa walay kataposang sala.”

³⁰ Nagsulti niini si Jesus tungod kay nag-ingon sila, “Aduna siyay mahugaw nga espiritu.”

³¹ Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon nga lalaki miabot ug sila mitindog sa gawas. Nagpadala sila alang kaniya ug gitawag nila siya.

³² Ang panon nanglingkod palibot kaniya, ug nakigsulti sila kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon nga lalaki anaa sa gawas, ug buot

nila nga masayod kung asa ka.”

³³ Gitubag niya sila, “Kinsa ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki?”

³⁴ Mitan-aw siya sa palibot niadtong nanglingkod palibot kaniya ug nag-ingon, “Tan-awa, ania ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki!

³⁵ Kay kung kinsa kadtong nagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kana nga tawo mao ang akong igsoon nga lalaki, igsoon nga babaye, ug inahan.”

4

¹ Unya siya nagsugod na usab sa pagtudlo daplin sa lanaw. Usa ka dako kaayo nga panon sa katawhan nagtigom mialirong kaniya, busa misakay siya ngadto sa usa ka sakayan ug gituklod ngadto sa lanaw, ug milingkod siya niini. Ang tanang panon anaa sa daplin sa tubig sa baybay.

² Nagtudlo siya kanila ug daghang mga butang pinaagi sa mga sambingay, ug sa iyang pagtudlo, miingon siya kanila:

³ “Paminaw, ang magpupugas miadto alang sa pagpugas.

⁴ Samtang siya nagpugas, ang ubang mga binhi nangahulog sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug mituka kanila.

⁵ Ang ubang mga binhi nahulog sa kabatoan, kung diin wala kaayo'y yuta. Dihadiha sila miturok, tungod ang yuta dili lawom.

⁶ Apan sa dihang ang adlaw misubang, nangalawos sila tungod kay sila wala makagamot, ug sila nangalaya.

⁷ Ang ubang mga binhi nahulog taliwala sa tunokong mga tanom. Ang tunokong mga tanom mitubo ug naglumos kanila. Kana nga binhi wala mibunga ug lugas.

⁸ Ang ubang mga binhi nahulog ngadto sa maayong yuta ug mihatag ug lugas sa pagturok ug pagtubo niini. Kana nga binhi mibunga ang uban 30, uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom.”

⁹ Siya miingon, “Si bisan kinsa nga adunay igdulogong aron mamati, tugoti siyang magpatalinghog.”

¹⁰ Sa dihang si Jesus nag-inusara, kadtong suod kaniya ug kauban ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga sambingay.

¹¹ Siya miingon ngadto kanila, “Kaninyo gihatag ang mga kahibulongan sa gingharian sa Dios. Apan sambingay lamang alang niadtong tanan nga anaa sa gawas,

¹² aron nga sa dihang sila motan-aw, oo sila makakita, apan dili makakat-on, ug aron nga sa dihang sila maminaw, oo sila makadungog, apan dili makasabot, o kaha sila mobalik ug ang Dios mopasaylo kanila.”

¹³ Siya miingon, “Wala ba kamo makasabot niini nga sambingay? Unsaon unya ninyo pagkasabot sa uban pa nga mga sambingay?

¹⁴ Ang magpupugas nagpugas sa pulong.

¹⁵ Mao kini ang mga nahulog sa daplin sa

dalan, diin ang pulong napugas. Sa pagkadungog nila niini, dihadaha dayon miabot si Satanas ug mikuha sa pulong nga gipugas kanila.

¹⁶ Mao kini ang mga napugas sa batoon nga yuta, nga sa pagkadungog nila sa pulong, dihadaha dayon nagdawat niini uban ang kalipay;

¹⁷ Sila wala makagamot sa ilang kaugalingon, apan naglahutay lamang sa makadiyot; unya, sa dihang mipatigbabaw ang pagsulay o paglutos tungod sa pulong, sila mapandol dayon.

¹⁸ Ang uban mao kadtong napugas taliwala sa tunokong mga tanom. Kini ang mga nakadungog sa pulong,

¹⁹ apan ang kahangawa sa kalibotan, ang pagkamalimbongon sa mga bahandi, ug ang mga tinguha alang sa ubang mga butang, misulod ug milumos sa pulong, ug nahimo kining dili mabungahon.

²⁰ Kadtong napugas sa maayong yuta, mao kadto ang nakadungog sa pulong ug nagdawat niini ug naghatag kini sa bunga, ang uban 30, ug uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom.”

²¹ Si Jesus miingon kanila, “Magdala ba kamo ug lampara sa sulod sa balay aron ibutang kini ilalom sa usa ka basket, o ilalom sa higdaanan?” Dad-on ninyo kini sa sulod ug ibutang ninyo sa usa ka patunganan sa lampara.

²² Kay walay gitagoan, nga dili mahibaloan, ni ang tanang butang nga natago, nga dili madayag sa kahayag.

²³ Kung bisan kinsa ang adunay igdulungog sa pagpamati, magpatalinghog siya.”

²⁴ Siya miingon kanila, “Matnguni kung unsa ang inyong nadungog, kay ang sukdanan nga inyong gamiton, mao ang sukdanan nga madawat ninyo; ug mas labaw pa ang inyong makuha.

²⁵ Tungod kay si bisan kinsa ang anaa, pagahatagaan pa siya ug labaw pa, ug si bisan kinsa ang nawad-an, gikan kaniya pagakuhaon bisan pa kung unsa ang naangkon niya.”

²⁶ Si Jesus miingon, “Ang gingharian sa Dios sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa mga binhi sa yuta.

²⁷ Matulog siya ug mobangon, gabii ug adlaw; ug ang binhi manalinsing ug mitubo, bisan wala siya makabalo kung giunsa.

²⁸ Ang yuta mamunga ug lugas sa iyang kaugalingon, mahauna ang dahon, unya ang uhay, unya ang matimgas nga lugas nga anaa sa uhay.

²⁹ Apan sa dihang ang lugas mahinog na, dihaduha dayon gipagawas niya ang garab tungod kay ang ting-ani miabot na.”

³⁰ Siya miingon, “Sa unsa nato ikatandi ang gingharian sa Dios ug unsa ang samingay nga mahimo natong gamiton aron sa pagpasabot niini?

³¹ Sama kini sa usa ka liso sa mustasa, nga sa dihang ipugas kini mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas sa yuta.

³² Apan sa dihang gitanom na kini, mitubo kini ug nahimong labing dako labaw sa tanang

mga tanom sa tanaman. Maghatag kini sa dagkong mga sanga, bisan gani ang mga langgam sa kalangitan makahimo sa ilang mga salag ilalom sa landong niini.”

³³ Uban sa daghang mga sambingay nga sama niini gisulti niya ang pulong ngadto kanila, hangtod nga makahimo pa sila sa pagpatalinghog.

³⁴ Apan wala siya magsulti kanila nga dili pinaagi sa usa ka sambingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang mga butang sa iyang kaugalingong mga disipulo.

³⁵ Nianang adlaw, sa pag-abot sa kagabhion, siya miingon kanila, “Mangadto kita sa tabok.”

³⁶ Busa gibiyaan nila ang panon. Ang mga disipulo nagdala kang Jesus uban kanila, sanglit atua na siya sa sakayan. Ang ubang mga sakayan uban usab kaniya.

³⁷ Nagsugod didto ang usa ka mapintas nga unos inubanan sa paghangin, ug ang mga balod miguba sa sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa tubig.

³⁸ Apan si Jesus sa iyang kaugalingon anaa sa ulin, natulog nga nagaunlan. Gipukaw nila siya, nga nag-ingon, “Magtutudlo, wala ka bay pagpakabana nga hapit na kita mangamatay?”

³⁹ Mibangon siya, gibadlong ang hangin, ug miingon ngadto sa dagat, “Hilom, paghunong.” Ug ang hangin mihunong, ug adunay usa ka dakong kalinaw didto.

⁴⁰ Siya miingon kanila, “Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa ba gihapon kamoy pagtuo?”

⁴¹ Napuno sila sa dakong kahadlok ug sila miingon sa usag-usa, “Kinsa man kini, nga bisan ang hangin ug ang dagat nagatuman man kaniya?”

5

¹ Miabot sila sa tabok sa lanaw, sa rehiyon sa Gerasenhon.

² Sa dihang si Jesus mihaw-as sa bangka, ang usa ka tawo nga adunay hugaw nga espiritu mitagbo kaniya. Migawas siya gikan sa mga lubnganan.

³ Ang tawo nagpuyo sa mga lubnganan. Wala na gayoy makapugong kaniya, bisan pa gani ang kadena.

⁴ Siya kaniadto kanunay gigapos sa mga kadena ug mga puthaw sa iyang tiil. Gibugto niya ang mga kadena ug ang puthaw nabungkag. Walay bisan usa nga kusgan ang makapugong kaniya.

⁵ Matag gabii ug adlaw sa mga lubnganan ug sa mga kabukiran, nagasinggit siya ug iyang ginasamaran ang iyang kaugalingon sa hait nga mga bato.

⁶ Sa dihang iyang nakita si Jesus sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan.

⁷ Nagsinggit siya sa makusog nga tingog, “Unsa ang akong buhaton diha kanimo, Jesus, Anak sa Labing Hataas nga Dios? Nagpakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios, ayaw ako paantosa.”

⁸ Tungod kay si Jesus nag-ingon kaniya, “Gawas diha sa tawo, ikaw nga mahugaw nga espiritu.”

⁹ Siya nangutana kaniya, “Unsay ang imong ngalan?” Siya mitubag kaniya, “Akong ngalan kasundalohan, tungod kay daghan kami.”

¹⁰ Nagpakiluoy siya kaniya sa makadaghan nga higayon nga dili sila ipagawas sa maong rehiyon.

¹¹ Karon ang dakong pundok sa mga baboy nagkaon didto sa bungtod.

¹² Sila nanghangyo kaniya, sa pag-ingon, “Ipadala kami ngadto sa mga baboy; tugoti kami nga makasulod kanila.”

¹³ Siya nagtugot kanila sa pagbuhat niana. Ang mga mahugaw nga mga espiritu migawas ug misulod sa mga baboy, ug nagdalidali sila palugsong sa bungtod ngadto sa lanaw. Adunay mga 2, 000 ka mga baboy ang nangalunod sa lanaw.

¹⁴ Ang mga tawo nga nag-atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong ngadto sa siyudad ug sa kabukiran kung unsa ang nahitabo, ug daghan ang mga tawo ang nangadto aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo.

¹⁵ Miadto sila kang Jesus, ug sa dihang ilang nakita nga naglingkod didto ang tawo nga gigamhan sa mga demonyo, nakasinina ug anaa na sa iyang maayong panghunahuna—ang tawo nga adunay mga kasundalohan sa mga demonyo—ang mga tawo nangahadlok.

¹⁶ Kadtong nakakita kung unsa ang nahitabo

ngadto sa tawo nga gigamhan sa mga demonyo nag-ingon niadtong nangabot kung unsa ang ilang nakita, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy.

¹⁷ Kadtong katawhan nga naabot didto nanghangyo kang Jesus nga mobiya sa ilang rehiyon.

¹⁸ Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa demonyo miduol kang Jesus sa dihang mosakayay na sila sa bangka, nga hapit na mobiya. Ang tawo nanghangyo kaniya kung mahimo ba nga mokuyog kaniya.

¹⁹ Si Jesus wala nagtugot nga siya mouban kanila, apan nag-ingon. “Pauli sa imong panimalay ug sa imong katawhan, ug ingna sila nga ang Ginoo nagpamuhat kanimo, ug unsang kaluoy ang gipatagamtam kanimo.”

²⁰ Busa ang tawo mibiya ug iyang gimantala sa Decapolis kung unsa ang gibuhat ni Jesus kaniya. Ug silang tanan natingala.

²¹ Sa dihang si Jesus mitabok balik sa bangka sa pikas tampi, ang dakong panon sa katawhan nag-alirong kaniya, ug nagtindog siya sa daplin sa lanaw.

²² Usa ka pangulo sa sinagoga, usa ka tawo nga ginganlan ug Jairus, sa dihang nakit-an niya si Jesus, mihapa siya sa tiilan ni Jesus.

²³ Nagpakiluoy siya sa makadaghan nga higayon, nga nag-ingon, “Ang akong gamay nga anak nga babaye hapit na mamatay. Nagpakiluoy ako kanimo, kuyog kanako ug itapion ang imong kamot sa iyaha aron siya maulian ug mabuhi.”

24 Si Jesus miuban kaniya ug ang baga nga panon sa katawhan misunod kaniya, ug nagdutdot palibot kaniya.

25 Karon adunay usa ka babaye nga nag-antos sa dugo nga naggawas kaniya sulod sa dose ka tuig.

26 Hilabihan ang iyang pag-antos sa pagpa-atiman sa daghan mga mananambal. Gigasto niya ang tanan niyang salapi aron siya mamaayo. Apan wala gayod siya naayo, hinuon misamot pa.

27 Iyang nadunggan ang balita mahitungod kang Jesus. Busa nagsunod siya kaniya samtang naglakaw siya ngadto sa dakong panon, ug iyang gigunitan ang iyang kupo.

28 Kay siya miingon, “Kung ako lang magunitan ang iyang bisti, ako mamaayo.”

29 Sa dihang siya naggunit kaniya, ang pagdugo miundang, ug nabati niya sa iyang kaugalingon nga naayo siya sa iyang balatian.

30 Nasayran ni Jesus sa iyang kaugalingon nianang tungora nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, ug milingi siya sa panon sa katawhan ug nangutana, “Kinsa man ang migunit sa akong bisti?”

31 Ang iyang mga tinun-an nag-ingon kaniya, “Imong nakita nga ang mga panon sa katawhan nagdutdot kanimo, ug moingon ka, 'Kinsa ang migunit kanako?’”

32 Apan si Jesus mitan-aw sa palibot aron iyang makita kung kinsa ang nagbuhat niini.

33 Ang babaye nasayod kung unsa ang

nahitabo kaniya, ug busa miduol siya ngadto kaniya nga adunay kahadlok ug nangurog ug mihapa sa atubangan ni Jesus ug gisulti niya ang tanang kamatuoran.

³⁴ Siya miingon kaniya, “Babaye, ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo. Lakaw uban ang kalinaw ug mamahimsog ka, gawasnon ka gikan sa imong balatian.”

³⁵ Samtang nag-istorya siya kaniya, ang mga tawo miabot gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon, “Ang imong anak nga babaye namatay na. Nganong hasolon pa man ang magtutudlo?”

³⁶ Apan sa dihang iyang nadunggan kung unsa ang ilang giingon, si Jesus miingon sa pangulo sa sinagoga, “Ayaw kahadlok. Salig lang.”

³⁷ Wala niya tugoti nga ang uban mokuyog kaniya, gawas lang kang Pedro, Santiago, ug Juan, nga igsoon ni Santiago. Unya miabot na sila sa balay sa pangulo sa sinagoga.

³⁸ Nakita ni Jesus ang daghang katawhan nga naguol, kadtong katawhang naghilak ug kadtong nagdangoyngoy.

³⁹ Sa dihang nakasulod na sila sa balay, miingon siya kanila, “Nganong nagsubo kamo ug nganong naghilak kamo? Kining bataa wala namatay apan natulog lang.”

⁴⁰ Ila siyang gikataw-an. Apan iyang gipagaws silang tanan. Unya iyang giuban ang amahan sa bata ug ang inahan ug ang iyang mga kauban, ug misulod sa kwarto kung diin gibutang ang bata.

⁴¹ Iyang gigunitan ang bata sa iyang kamot, miingon siya kaniya, “Talitha koum,” buot ipasabot “Batang babaye, ako moingon kanimo, bangon.”

⁴² Dihadiha ang bata mibangon ug milakaw (kay siya dose na ang pangidaron). Ang mga tawo hilabihan ang katingala ug kahibulong.

⁴³ Siya hugot nga nagpasidaan kanila nga kinahangla nga walay bisan usa ang makahibalo mahitungod niini. Ug sila iyang giingnana nga hatagan siya ug pagkaon.

6

¹ Si Jesus mibiya gikan didto ug miabot sa iyang lungsod nga pinuy-anan, ug ang iyang mga disipulo misunod kaniya.

² Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, siya nagtudlo kanila didto sa sinagoga. Daghan sa mga nagpatalinghog kaniya nakurat. Sila miingon, “Diin niya nakuha kining iyang mga gipanudlo?” “Unsa kining kaalam nga gihatag sa Dios kaniya?” “Unsa kining mga milagro nga gipamuhat sa iyang mga kamot?”

³ Dili ba mao man kini ang panday, nga anak ni Maria, ug ang igsoon nga lalaki ni Santiago ug Jose ug Judas ug Simon? Dili ba nga ang iyang igsoon nga mga babaye kauban man nato dinhi?” Ug sila nasina kang Jesus.

⁴ Si Jesus miingon kanila, “Ang propeta adunay kadungganan gawas sa iyang lungsod nga pinuy-anan ug sa iyang kaugalingong kaparyentihan, ug sa iyang kaugalingong panimalay.”

⁵ Wala siya nakabuhat sa bisan unsang gamhanang mga butang didto, gawas sa pagtapion sa iyang mga kamot sa pipila ka mga masakiton nga tawo ug pag-ayo kanila.

⁶ Ang ilang pagkawalay pagtuo nakapahibulong kaniya. Siya miadto palibot sa ilang mga baryo aron sa pagtudlo.

⁷ Gitawag niya ang napulo ug duha ngadto kaniya ug gipadala sila nga tinagduha; siya mihatag kanila ug katungod ngadto sa mga dili hinlo nga espiritu,

⁸ ug giingnan niya sila nga dili magdala ug bisan unsa sa ilang panaw gawas sa sungkod. Kinahanglan dili sila magdala ug tinapay, walay panudlanan sa manlilimos, ug walay salapi sa ilang mga bakos,

⁹ apan magsuot ug sandalyas, ug dili magsul-ob ug duha ka mga bisti.

¹⁰ Siya miingon, “Sa matag higayon nga mosulod kamo sa balay, pabilin didto hangtod kamo mobiya.

¹¹ Kung adunay dapit nga dili magdawat kaninyo o maminaw kaninyo, sa pagbiya ninyo nianang dapita, itaktak ang abog nga anaa sa inyong mga tiil, aron sa pagpamatuod batok kanila.”

¹² Nanglakaw sila ug gimantala nga ang mga tawo kinahanglan nga mobiya sa ilang mga sala.

¹³ Ilang gihinginlan ang daghang mga demonyo, ug gidihogan sa lana ug giayo ang daghang masakiton nga mga tawo.

¹⁴ Nadungog kini ni Haring Herodes, kay ang ngalan ni Jesus nahimong bantogan. Ang pipila

miingon, “Si Juan nga Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay ug tungod niini, kining mga milagrosong gahom nagakahitabo kaniya.”

¹⁵ Ang pipila miingon, “Siya si Elias.” Apan ang uban miingon, “Siya usa ka propeta, sama sa mga propeta sa karaang mga panahon.”

¹⁶ Apan nadungog kini ni Herodes, siya miingon, “Si Juan, nga akong gipapunggotan, nabanhaw.”

¹⁷ Tungod kay si Herodes mismo nagpakuha ug nagpadakop kang Juan ug gibilanggo siya tungod kang Herodias, nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe, tungod kay si Herodes nakigminyo kaniya.

¹⁸ Kay si Juan nag-ingon kang Herodes, “Dili uyon sa balaod alang kanimo nga makigpuyo sa asawa sa imong igsoon.”

¹⁹ Si Herodias nagtagana sa iyang kaugalingon batok kang Juan ug buot niya siyang patyon. Apan dili niya kini mahimo,

²⁰ kay si Herodes nahadlok kang Juan, ug siya nasayod nga siya matarong ug balaan nga tawo. Busa si Herodes kanunay nagpanalipod kaniya. Sa dihang madungog niya nga mosangyaw si Juan, ang iyang mensahe makapasuko kaniya, ug bisan pa niana siya gihapon malipay nga mamati kaniya.

²¹ Apan miabot ang adlaw nga nakahigayon si Herodias sa pagbuhat: sa adlaw nga natawhan ni Herodes nagkumbira siya alang sa iyang mga opisyal, sa iyang mga magmamando, ug sa mga pangulo sa Galilea.

²² Ang anak nga babaye ni Herodias miadto

ug misayaw alang kanila, ug siya nakapahimuot kang Herodes ug sa iyang mga dinapit sa panihapon. Ang hari miingon sa bata nga babaye, “Pangayo kanako sa bisan unsa nga imong gusto ug ihatag ko kini kanimo.”

²³ Nanumpa siya kaniya nga miingon, “Bisan unsa nga imong pangayoon kanako, igahatag ko kanimo, hangtod sa katunga sa akong gingharian.”

²⁴ Migawas siya ug miingon sa iyang inahan, “Unsay akong pangayoon kaniya?” Siya miingon, “Ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo.”

²⁵ Siya nagdali pagbalik sa tigomanan sa hari ug miingon kaniya, “Buot kong ihatag mo kanako karon dayon, ug ibutang sa bandihado, ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo.”

²⁶ Naguol pag-ayo ang hari, apan tungod sa iyang gisaad, ug alang sa iyang mga dinapit, dili siya makahimo sa pagbalibad sa iyang gihangyo.

²⁷ Busa gipadala sa hari ang usa ka sundalo gikan sa iyang guwardiya ug gimandoan siya sa pagdala kaniya sa ulo ni Juan. Ang guwardiya miadto ug gipunggotan siya sa bilangoan.

²⁸ Gidala niya ang ulo ni Juan nga gibutang sa bandihado ug gihatag ngadto sa bata nga babaye, ug ang bata naghatag sa iyang inahan.

²⁹ Sa pagkadungog niini, ang iyang mga disipulo miabot ug nagkuha sa iyang patay nga lawas ug gipahigda kini sa lubnganan.

³⁰ Ang mga apostoles nagtigom palibot kang Jesus, ug sila miingon kaniya sa tanan nga ilang nabuhat ug gipanudlo.

³¹ Miingon siya ngadto kanila, “Umari kamo sa awaaw nga dapit ug mopahulay kadali.” Tungod kay daghan ang mangabot ug manghawa, ug wala na silay kahigayonan sa paglipaylipay, walay panahon bisan sa pagpangaon.

³² Mipalayo sila sa sakayan padulong sa awaaw nga dapit nga sila lamang.

³³ Apan daghang tawo ang nakakita kanila nga mibiya ug sila nakaila kanila. Nanagan sila didto gikan sa tanang lungsod, ug sila nakauna pag-abot kanila.

³⁴ Sa pag-abot niya, nakita ni Jesus ang dakong panon; gibati siya ug tumang kaluoy alang kanila, tungod kay sila sama sa mga karnero nga walay magbalantay. Busa misugod siya sa pagtudlo kanila sa daghang mga butang.

³⁵ Sa dihang hapon na, ang iyang mga disipulo miadto kaniya ug miingon, “Awaaw kini nga dapit ug hapon na kaayo.

³⁶ Ipalakaw sila aron mangadto sila sa kasikbit nga dapit ug ngadto sa mga baryo ug aron makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon.”

³⁷ Apan siya mitubag ug miingon kanila, “Kamo maoy maghatag kanila ug pagkaon.” Miingon sila ngadto kaniya, “Manglakaw ba kami ug magpalit sa tinapay nga nagkantidad sa 200 ka denaryo ug ihatag kanila aron aduna silay makaon?”

³⁸ Miingon siya kanila, “Pila kabuok tinapay ang inyong dala? Lakaw ug tan-awa.” Sa pagkahibalo nila, sila miingon, “Lima ka

tinapay ug duha ka isda.”

³⁹ Gimandoan niya ang tanang katawhan nga maglingkod nga nagkapundok diha sa lunhaw nga sagbot.

⁴⁰ Nagpundok sila nga nanglingkod; mga pundok sa tinag 100 ug tinag 50.

⁴¹ Sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, ug mihangad sa langit, gipanalanginan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug gihatag sa mga disipulo aron ipang-apod-apod ngadto sa panon. Ang duha ka isda iyang gibahin sa ilang tanan.

⁴² Nangaon silang tanan hangtod nga sila nangabusog.

⁴³ Gipanguha nila ang mga pinikaspikas nga tinapay, napuno ang napulo ug duha ka mga bukag, ug pipila usab ka mga isda.

⁴⁴ Karon adunay 5, 000 ka mga lalaki ang nakakaon sa mga tinapay.

⁴⁵ Dihadiha dayon iyang gipasakay ang iyang mga disipulo sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa pikas bahin, sa Betsaida, samtang siya sa iyang kaugalingon nagpalakaw sa panon palayo.

⁴⁶ Sa pagkawala nila, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo.

⁴⁷ Pag-abot sa kagabhion, ug ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa linaw, ug siya nag-inusara sa yuta.

⁴⁸ Nakita niya nga sila naglisod sa gayong sa sakayan, kay ang hangin mikusokuso kanila. Sa ika-upat nga takna sa kagabhion siya miadto kanila, nga naglakaw sa linaw, ug buot niya nga

molabay kanila,

⁴⁹ apan sa pagkakita nila nga siya naglakaw sa linaw, naghunahuna sila nga siya usa ka multo ug sila naninggit,

⁵⁰ kay silang tanan nakakita kaniya ug nangahadlok. Apan dihadhiha dayon siya nagsulti kanila ug miingon, “Pagmaisog! Ako kini! Ayaw kahadlok.”

⁵¹ Misakay siya sa sakayan uban kanila, ug ang hangin miundang na sa paghuros; ug sila nahibulong pag-ayo kaniya.

⁵² Kay wala nila masabti ang mahitungod sa mga tinapay, apan ang ilang mga hunahuna hinay sa pagsabot.

⁵³ Sa nakatabok na sila, midunggo sila sa yuta sa Genesaret ug giangkla ang sakayan.

⁵⁴ Sa pagnaog nila sa sakayan, dihadhiha dayon ang mga tawo nakaila nga si Jesus kadto.

⁵⁵ Ang mga tawo nanagan sa tibuok rehiyon ug nagsugod sila pagdala sa mga masakiton nga anaa sa duyan padulong kaniya, bisan asa nga nadungog nila nga siya moabot.

⁵⁶ Bisan asa siya mosulod nga mga baryo o mga siyudad, o mga kaumahan, ilang gipangbutang ang mga masakiton sa merkado, ug sila nagpakiluoy kaniya nga sila makahikap lamang bisan sa tumoy sa iyang bisti, ug sa kadaghan nga mohikap niini mamaayo.

7

¹ Ang mga Pariseo nanagtigom kauban ni Jesus, kauban sa mga eskriba nga naggikan sa Jerusalem.

² Ilang nakita nga ang uban sa iyang disipulo mikaon sa ilang tinapay uban ang kahugaw, kana mao, ang wala kapanghunaw, sa ilang mga kamot.

³ (Alang sa mga Pariseo ug sa tanang mga Judio, sila dili mangaon gawas kung sila makapanghunaw sa ilang mga kamot; sila nagagunit gihapon sa tulumanon sa ilang mga katigulangan.)

⁴ Sa dihang ang mga Pariseo moabot gikan sa merkado, sila dili mangaon hangtod nga sila makapanghinlo sa ilang kaugalingon. Ug adunay lain pang sulondon nga ilang ginatuman bisan lisod, apil ang paghinlo sa mga kopa, mga tiil, bulawan nga sudlanan, ug bisan ang lingkoranan sa kan-anan.)

⁵ Ang mga Pariseo ug ang mga eskriba nangutana kang Jesus, "Nganong ang imong mga disipulo wala magkinabuhi sumala sa toluanon sa mga katigulangnan, tungod kay sila nangaon sa ilang tinapay nga walay pagpanghunaw sa ilang mga kamot?"

⁶ Siya miingon, "Si Isaias nanagna bahin kaninyo mga tigpakaaron-ingnon, siya misulat, 'Kining katawhan nagpasidungog kanako uban sa ilang ngabil, apan ang ilang kasingkasing layo kanako.'

⁷ Walay silbi ang ilang pagdayeg nga gihalad kanako, gitudlo ang balaod sa katawhan isip tinuohan.'

⁸ Inyong gisalikway ang kasugoan sa Dios ug paspas nga nihupot sa tulumanon sa tawo."

⁹ Siya miingon, "Sayon kaninyo ang

pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron inyong mahuptan ang inyong tulumanon!

¹⁰ Tungod kay si Moises miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan,' ug, 'Siya nga mosulti ug daotan sa iyang amahan o inahan, sa pagkatinuod mamatay gayod.'

¹¹ Apan kamo miingon, 'Kung ang tawo moingon ngadto sa iyang amahan o inahan, "Bisan unsa nga tabang nga madawat ninyo gikan kanako mao ang Corban,"' (kana ginaingon nga, 'Gihatag sa Dios') -

¹² unya kamo wala na magtugot kaniya sa pagbuhat sa bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan.

¹³ Inyong gihimo ang kasugoanan sa Dios nga walay bili sumala sa inyong tulumanon nga inyo gihapong gipasapasa. Ug daghan nga managsamang butang nga inyong gihimo."

¹⁴ Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miingon kanila, "Pamati kanako, tanan kaninyo, ug sabta.

¹⁵ Walay makapahugaw sa tawo nga gikan sa gawas kung kini mosulod kaniya. Ang makapahugaw sa tawo mao ang mogawas kaniya."

¹⁶ Ang mahinungdanong mga sinulat wala maapil vs. 16. Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay dalunggan, siya papaminawa.

¹⁷ Karon si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya mahitungod sa samingay.

¹⁸ Si Jesus miingon, "Kamo ba wala pa

gihapon makasabot? Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo gikan sa gawas dili makahugaw kaniya,

¹⁹ tungod kay kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto sa kasilyas.” Niini nga pulong gihimo ni Jesus nga ang tanang pagkaon nahinloan na.

²⁰ Siya miingon, “Kini ang makapahugaw sa tawo nga mao ang mogawas kaniya.

²¹ Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas sa kasingkasing, magahimo ug daotang hunahuna, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay,

²² pagpanapaw, kahakog, pagkadautan, pagpanlimbong, kaulag, kasina, pagbutangbutang, pagpagarbo, binuang.

²³ Kining tanang mga daotan naggikan sa sulod, ug mao ang makapahugaw sa tawo.”

²⁴ Nitindog siya gikan didto ug miadto padulong sa rehiyon sa Tyre ug Sidon. Siya misulod sa balay ug dili siya buot nga adunay usa nga masayod nga siya atua didto.

²⁵ Apan siya dili matago. Apan sa kalit lang ang babaye kinsa adunay gamayng anak nga babaye nga adunay hugaw nga espiritu— kini nga babaye nakadungog bahin kang Jesus ug miduol siya ug miluhod sa iyang tiilan.

²⁶ Karon ang babaye usa ka Griyego, nga taga-Fenicia ang kaliwat. Nagpakiluoy siya kaniya nga palayason ang demonyo gikan sa iyang anak nga babaye.

²⁷ Siya miingon kaniya, “Kinahanglan pakan-on una ang kabataan. Tungod kay dili sakto nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay sa mga iro.”

²⁸ Apan siya mitubag ug miingon ngadto kaniya, “Oo, Ginoo, bisan ang mga iro ilawom sa lamesa mokaon sa mumho sa mga bata.”

²⁹ Siya miingon ngadto kaniya, “Tungod kay ikaw misulti niini, gawasnon ka nga molakaw. Ang demonyo mugawas sa imong anak nga babaye.”

³⁰ Siya mibalik sa iyang panimalay ug iyang nakita ang bata nga naghigda sa iyang higdaanan, ug wala na ang demonyo.

³¹ Miadto siya pag-usab sa gawas gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis.

³² Ilang gidala ang usa ka tawo nga bungol ug amang, ug sila nagpakiluoy kang Jesus aron ipandong ang iyang kamot kaniya.

³³ Iyang gikuha siya gikan sa pundok sa tago, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyag luwa, iyang gihikap ang dila.

³⁴ Siya mihangad sa langit; siya nanghupaw ug miingon kaniya, “Ephphatha,” kana ginaingon, “Buka!”

³⁵ Gihimo ni Jesus nga ang iyang mga dalonggan makadungog, ug makausa gikuha niya ang nakapugong sa iyang dila nga siya dili makasolti, mao nga siya karon makasolti na ug maayo.

³⁶ Iyang gisugo sila nga dili kini isulti kang

bisan kinsa. Apan hinuon, sa dihang nagmando siya kanila nga magpakahilom, misamot hinuon sila pagsugilon mahitungod niini.

³⁷ Sila hingpit nga nahibulong, nga nag-ingon, “Iyang gibuhat ang tanan pag-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol makadungog ug ang amang makasulti.”

8

¹ Niadtong mga adlaw, aduna na usab usa ka dakong panon, ug sila walay makaon. Si Jesus nagtawag sa iyang mga disipulo ug miingon kanila,

² “Hilabihan ang akong kaluoy sa panon, tungod kay sila nagpadayon nga nakig-uban kanako sulod na sa tulo ka adlaw ug wala silay makaon.

³ Kung ako silang papaulion sa ilang panimalay nga wala makakaon sila mangaluya didto sa dalan. Ug ang pipila kanila gikan pa sa layo.”

⁴ Ang iyang mga disipulo mitubag kaniya, “Asa man kita magkuha ug igo nga tinapay sa awa-aw nga dapit aron tagbawon kining katawhan?”

⁵ Siya nangutana kanila, “Pila kabuok tinapay ang anaa kaninyo?” Sila miingon, “Pito.”

⁶ Siya nagsugo sa panon nga manglingkod sa yuta. Gikuha niya ang pito ka mga tinapay, ug human siya nakapasalamat, iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag kini sa iyang mga disipulo ug giapod-apod. Busa giapod-apod na nila kini sa panon.

⁷ Aduna usab silay pipila ka gagmay nga isda, ug human siya nakapasalamat alang kanila, nagsugo siya sa mga disipulo aron sa pag-apod-apod usab niini.

⁸ Sila nangaon ug nangatagbaw. Ug ilang gihipos ang nabilin nga pagkaon gikan sa mga pinikaspikas nga bahin, kini pito ka bukag nga puno.

⁹ Adunay mga 4, 000 ka mga lalaki didto. Gipapauli sila ni Jesus.

¹⁰ Dihadiha dayon misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga disipulo, ug sila miadto sa rehiyon sa Dalmanuta.

¹¹ Unya ang mga Pariseo migawas ug misugod sa pagpakiglantugi kaniya. Sila nangita kaniya ug usa ka timailhan nga gikan sa langit, aron sa pagsulay kaniya.

¹² Siya miginhawa ug lawom sa iyang espiritu ug miingon, “Nganong nangita man ug usa ka timailhan kini nga mga kaliwatan? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay timailhan nga ihatag niini nga kaliwatan.”

¹³ Unya mibiya siya kanila, misakay na usab sa sakayan, ug mibiya ug miadto sa pikas bahin sa linaw.

¹⁴ Karon ang mga disipulo nakalimot sa pagdala ug tinapay uban kanila. Wala na silay bisan usa kabuok tinapay sa sakayan.

¹⁵ Siya nagpahimangno kanila ug miingon, “Pagbantay ug pag-amping batok sa patubo sa mga Pariseo ug sa patubo ni Herodes.”

¹⁶ Ang mga disipulo naglalis sa usag-usa, “Tungod kay wala na kitay tinapay.”

17 Si Jesus nasayod niini, ug siya miingon kanila, “Nganong naglalis man kamo kung wala nay tinapay? Wala ba gihapon ninyo makita? Wala ba gihapon ninyo masabti? Gipaluya na ba ninyo pag-ayo ang inyong mga kasingkasing?”

18 Aduna kamoy mga mata, dili ba kamo makakita? Aduna kamoy mga dalunggan, dili ba kamo makadungog? Wala ba kamo nakahinumdom?

19 Sa dihang akong gipikaspikas ang tinapay taliwala sa 5, 000, pila ka bukag ang napuno sa pinikaspikas nga tinapay nga inyong nadala?” Sila mitubag kaniya, “Napulo ug duha.”

20 Ug sa dihang akong gipikaspikas ang pito ka tinapay taliwala sa 4, 000, pila ka bukag ang napuno nga inyong nadala?” Sila mitubag kaniya, “Pito.”

21 Siya miingon, “Wala ba gihapon kamo makasabot?”

22 Sila miadto sa Betsaida. Ang mga tawo didto nagdala kaniya ug usa ka tawong buta ug nagpakiluoy kang Jesus nga hikapon siya.

23 Gigunitan ni Jesus ang tawong buta pinaagi sa iyang kamot, ug giagak siya pagawas sa baryo. Sa dihang naluwaan na niya ang iyang mga mata ug gitapion niya ang iyang kamot kaniya, nangutana siya kaniya, “Aduna ka na bay nakita?”

24 Mihangad siya, ug miingon, “Nakita ko ang mga tawo. Apan daw sama sila sa mga kahoy nga naglakawlakaw.”

25 Unya gitapion na usab niya ang iyang mga kamot sa iyang mga mata, ug ang tawo mibuka

sa iyang mata, ang iyang panan-aw nahibalik, ug nakita niya ang tanang butang nga tin-aw na.

²⁶ Gipapauli siya ni Jesus paingon sa iyang panimalay ug miingon, “Ayaw pagsulod sa lungsod.”

²⁷ Si Jesus milakaw pagawas uban sa iyang mga disipulo didto sa mga baryo sa Cesarea Filipos. Didto sa dalan nangutana siya sa iyang mga disipulo, “Kinsa man kuno ako sumala sa gisulti sa mga tawo?”

²⁸ Sila mitubag kaniya ug miingon, “Si Juan nga magbabawtismo. Ang uban miingon, 'Si Elias,' ug ang uban, 'Usa sa mga propeta.'”

²⁹ Siya nangutana kanila, “Apan kinsa man ako alang kaninyo?” Mitubag si Pedro nga nag-ingon kaniya, “Ikaw ang Cristo.”

³⁰ Ug si Jesus nagpahimangno kanila nga dili manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya.

³¹ Siya nagsugod sa pagtudlo kanila nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos sa daghang mga butang, igasalikway sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, pagapatyon, ug mabanhaw pag-usab human sa tulo ka adlaw.

³² Gisulti niya kini sa tin-aw. Unya si Pedro nagdala kaniya sa daplin ug nagsugod sa pagbadlong kaniya.

³³ Apan si Jesus milingi ug mitan-aw sa iyang mga disipulo ug unya gibadlong niya si Pedro ug miingon, “Palayo kanako Satanas! Kay wala ka magpakabana sa mga butang sa Dios, apan sa mga butang sa mga tawo.”

³⁴ Unya iyang gitawag ang panon ug ang iyang mga disipulo, ug siya miingon, “Kung kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan gayod niya ilimod ang iyang kaugalingon, ug mopas-an sa iyang krus, ug mosunod kanako.

³⁵ Kay bisan kinsa kadtong buot moluwas sa iyang kinabuhi makabsan niini, ug kinsa kadtong makabsan sa iyang kinabuhi tungod kanako ug alang sa ebanghelyo mamaluwas niini.

³⁶ Unsa man ang makuha sa usa ka tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibotan, ug unya mawad-an sa iyang kinabuhi?

³⁷ Unsa man ang ikahatag sa usa ka tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi?

³⁸ Bisan kinsa kadtong magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong niining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo pag-abot niya sa himaya sa iyang Amahan uban sa balaang mga manulonda.”

9

¹ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, adunay pipila kaninyo nga nagtindog dinhi nga dili makatilaw ug kamatayon nga dili pa nila makita ang gingharian sa Dios nga moabot uban sa gahom.”

² Paglabay sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus si Pedro, Santiago, ug si Juan ug gidala sila sa taas nga bukid nga sila lamang. Unya nausab ang iyang panagway sa ilang atubangan.

³ Ang iyang bisti misilaw pag-ayo, hilabihan ang kaputi, nga walay manglalaba sa kalibotan nga arang makapaputi.

⁴ Unya si Elias uban si Moises mitungha ngadto kanila, ug sila nagsultihanay uban ni Jesus.

⁵ Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, “Rabbi, maayo alang kanato nga ania kita dinhi ug kinahanglan mohimo kami ug tulo ka pasilonganan. Tugoti kami nga mobuhat ug usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias.”

⁶ (Tungod kay si Pedro wala masayod kung unsay isulti. Ang mga disipulo nalisang.)

⁷ Ang panganod miabot ug milandong kanila. Unya ang usa ka tingog migula gikan sa panganod, “Kini ang akong hinigugmang Anak. Paminaw kaniya.”

⁸ Sa kalit lang, sa dihang sila mitan-aw sa palibot, wala na silay nakita nga uban kanila, apan si Jesus lamang.

⁹ Samtang sila nanglugsong sa bukid, siya nagmando kanila sa dili pagpanugilon kung unsa ang ilang nakita, hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay.

¹⁰ Busa ilang gitago ang maong butang sa ilang mga kaugalingon, apan ilang gihisgotan sa ilang mga kaugalingon kung unsa ang buot ipasabot sa “mabanhaw gikan sa mga patay”.

¹¹ Sila nangutana kaniya, “Ngano nga ang mga iscriba miingon nga si Elias kinahanglan nga unang moabot?”

¹² Siya miingon kanila, “Si Elias mouna gayod

pag-abot aron nga iyang mapasig-uli ang tanang butang. Unya nganong nasulat nga ang Anak sa Tawo kinahanglang mag-antos ug daghang mga butang ug nga ang mga tawo magdumot kaniya?

¹³ Apan ako moingon kaninyo nga si Elias miabot na, ug ilang gibuhat kung unsa ang ilang buot buhaton kaniya, sumala sa gisulti sa kasulatan mahitungod kaniya.”

¹⁴ Sa dihang sila mibalik kung asa nahimutang ang ubang mga disipulo, ilang nakita ang dakong panon palibot kanila, ug ang mga iscriba nakiglalis uban kanila.

¹⁵ Sa dihang nakita nila si Jesus, ang tibuok panon nahibulong pag-ayo; sila midagan ngadto kaniya ug mihatag sa mainiton nga pag-abi-abi.

¹⁶ Iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, “Mahitungod sa unsa ang inyong gilalisan uban kanila?

¹⁷ Usa sa panon mitubag kaniya, “Magtutudlo, akong gidala kanimo ang akong anak nga lalaki; siya adunay espiritu nga naghimo kaniyang dili makasulti,

¹⁸ ug kini nahimong hinungdan nga siya magkirig-kirig ug malabay siya sa ubos; mobula ang iyang baba, mokagot ang iyang mga ngipon, ug dayon motuskig. Akong gihangyo ang imong mga disipulo sa pagpagula niini gikan kaniya, apan dili sila makahimo.”

¹⁹ Siya mitubag kanila, “Dili matinoohon nga kaliwatan, hangtod kanus-a ako mag-uban kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako magapailob kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako.”

²⁰ Ilang gidala ang batang lalaki ngadto kaniya. Sa dihang ang espiritu nakakita kang Jesus, kini dihadiha milabay kaniya ngadto sa pagkirig-kirig. Ang batang lalaki natumba sa yuta ug nagbula-bula ang baba.

²¹ Si Jesus nangutana sa iyang amahan, “Unsa na kadugay nga siya sama niini?” Ang amahan miingon, “Sukad sa iyang pagkabata.

²² Kini kanunay nga molabay kaniya ngadto sa kalayo o ngadto sa tubig ug misulay sa paglaglag kaniya. Kung ikaw makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa, kaluy-i kami ug tabangi kami.”

²³ Si Jesus miingon kaniya, “Kung ikaw makahimo? Ang tanang butang mahimo alang sa usa nga motuo.”

²⁴ Dihadiha ang amahan sa bata misinggit ug miingon, “Mituo ako! Tabangi ang akong pagka dili matinuohon!”

²⁵ Sa dihang nakita ni Jesus ang panon nga nagdagan ngadto kanila, iyang gibadlong ang mahugaw nga espiritu ug miingon, “Ikaw, amang ug bungol nga espiritu, ako nagmando kanimo, gula gikan kaniya, ug ayaw na gayod pagsulod ngadto kaniya pag-usab.”

²⁶ Kini misinggit ug gipakirig ang batang lalaki pag-ayo ug unya migula. Ang batang lalaki nahisama sa usa ka patay, labihan kaayo nga ang kadaghanan sa mga tawo nag-ingon, “Patay na siya.”

²⁷ Apan si Jesus migunit kaniya sa kamot ug gibangon siya, ug ang batang lalaki mitindog.

²⁸ Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang

iyang mga disipulo nangutana kaniya nga sila lamang, “Nganong wala man kami makahingilin niini?”

²⁹ Siya miingon kanila, “Kini nga matang dili mahinginlan gawas sa pag-ampo.”

³⁰ Sila mibiya gikan didto ug milatas paingon sa Galilea. Si Jesus dili buot nga may masayod nga si bisan kinsa kung asa sila,

³¹ kay siya nagatudlo sa iyang mga disipulo. Siya miingon kanila, “Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan, ug ila siyang patyon. Sa dihang siya mamatay na, human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw pag-usab.”

³² Apan sila wala makasabot niining pahayag, ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya.

³³ Sila miabot sa Capernaum. Sa dihang siya atua na sa balay iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, “Unsa ang inyong gihisgotan samtang anaa sa dalan?”

³⁴ Apan sila hilom lamang. Tungod kay naglalis sila sa matag-usa samtang anaa sa dalan mahitungod kung kinsa ang labing labaw.

³⁵ Siya milingkod ug gitawag ang Napulog Duha sa paghiusa. Siya miingon kanila, “Si bisan kinsa ang buot nga mahiuna, siya kinahanglan maulahi sa tanan ug sulugoon sa tanan.”

³⁶ Siya mikuha ug gagmay nga bata ug gibutang siya sa ilang taliwala. Iyang gikugos ang bata sa iyang mga bukton ug miingon ngadto kanila,

³⁷ “Si bisan kinsa nga modawat sa maong bata

pinaagi sa akong ngalan, siya usab nagadawat kanako, ug si bisan kinsa nga nagadawat kanako, siya wala nagadawat kanako lamang, apan sa usa usab nga nagpadala kanako.”

³⁸ Si Juan miingon kaniya, “Magtutudlo, kami nakakita ug usa ka tawo nga nag-abog ug mga demonyo sa imong ngalan ug kami nagsanta kaniya, tungod kay siya wala man nagsunod kanato.”

³⁹ Apan si Jesus miingon, “Ayaw siya santaa. Tungod kay walay makahimo sa pagbuhat ug gamhanang mga buhat sa akong ngalan ug unya makahimo sa pagsulti sa bisan unsa nga daotang butang mahitungod kanako.

⁴⁰ Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato.

⁴¹ Si bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug usa ka tasang tubig aron imnon tungod kay kamo nahisakop kang Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili mawala kaniya ang iyang ganti.

⁴² Si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa usa niining gagmayng mga bata nga mituo kanako aron mapandol, mas maayo alang kaniya nga higtan ug usa ka dakong galingan nga bato ang iyang liog ug ihulog ngadto sa dagat.

⁴³ Kung ang imong kamot mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo ang pagsulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol kaysa adunay duha ka kamot ug moadto sa impiyerno, sa kalayo nga walay pagkapalong.

⁴⁴ Ang labing maayo nga mga karaan nga

kopya giwala kining mga pulong gikan sa bersikulo 44 ug 46, bersikulo 44 “nga diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong”

⁴⁵ Kung ang imong tiil mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga putol ang tiil, kaysa aduna kay duha ka tiil, ug ilabay ngadto sa impiyerno.

⁴⁶ Tan-awa ang “note” sa bersikulo 44.

⁴⁷ Kung ang imong mata mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, lugita kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Dios nga adunay usa ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa impiyerno,

⁴⁸ diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili mapalong.

⁴⁹ Kay ang tanan pagaasinan sa kalayo.

⁵⁰ Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon man nimo pagpabalik nga moparat kini pag-usab? Pagbaton ug asin sa inyong mga kaugalingon, ug pagmalinawon sa matag-usa.”

10

¹ Si Jesus mibiya sa maong dapit ug miadto sa rehiyon sa Judea ug sa lugar nga tabok sa Suba sa Jordan, ug ang panon sa katawhan miadto kaniya pag-usab. Siya nanudlo kanila pag-usab, sama sa iyang nabatasan nga pagabuhaton.

² Ang mga Pariseo miadto kaniya ug nangutana, “Uyon ba kini sa balaod alang sa

usa ka bana nga mobulag sa iyang asawa?"
Kini nga pangutana aron pagsulay kaniya.

³ Siya mitubag, "Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo?"

⁴ Sila miingon, "Si Moises nagtugot sa usa ka tawo nga mosulat ug usa ka pagpamatuod sa panagbulag ug unya ipadala siya palayo."

⁵ "Kini tungod sa inyong gahi nga mga kasingkasing siya nagsulat kaninyo niining balaod," Si Jesus miingon ngadto kanila.

⁶ "Apan gikan sa sinugdanan sa kabuhatan, 'Ang Dios nagbuhat kanila lalaki ug babaye.'

⁷ 'Kay mao kini ang hinungdan nga ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa,

⁸ ug ang duha mahimong usa na ka unod. Busa dili na sila magpabilin nga duha, apan usa na ka unod.'

⁹ Busa kung unsa ang gihiusa sa Dios, dili pagabulagon sa tawo."

¹⁰ Sa dihang sila didto na sa balay, ang mga disipulo nangutana kaniya pag-usab mahitungod niini.

¹¹ Siya miingon ngadto kanila, "Kinsa kadtong mobulag sa iyang asawa ug makigminyo sa lain nga babaye nakapanapaw batok kaniya.

¹² Ug kung siya mobulag sa iyang bana ug makigminyo sa lain nga lalaki, siya nakapanapaw."

¹³ Ang mga tawo nagdala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto kaniya aron siya makahimo sa paghikap kanila, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila.

14 Sa dihang nakita kini ni Jesus, siya nasuko kanila, ug miingon ngadto kanila, “Tugoti ang gagmay nga mga bata nga mopaduol kanako, ug ayaw sila pugngi, tungod kay ang gingharian sa Dios iya sa sama kanila.

15 Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, kinsa kadtong dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa usa ka bata dili gayod makasulod niini.”

16 Unya siya mikuha ug mga bata ngadto sa iyang mga bukton ug gipanalanginan sila samtang iyang gibutang ang iyang mga kamot ngadto kanila.

17 Samtang siya nagsugod sa iyang panaw, usa ka tawo migukod ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan, ug nangutana, “Maayong Magtutudlo, unsa ang angay nakong buhaton aron mapanunod ang kinabuhing walay kataposan?”

18 Ug si Jesus miingon, “Nganong gitawag mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo, gawas lamang sa Dios.

19 Ikaw nasayod sa mga sugo: Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug mga bakak, ayaw panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan.”

20 Ang tawo miingon, “Magtutudlo, kining tanan nga mga butang akong gituman gikan sa panahon sa akong pagkabatan-on.”

21 Si Jesus mitan-aw kaniya ug gihigugma siya. Siya miingon ngadto kaniya, “Usa ka butang ang imong kulang. Ikaw kinahanglan ibaligya ang tanan nga anaa kanimo ug ihatag

kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw adunay bahandi sa langit. Unya balik, sunod kanako.”

²² Apan kini nga mga pamahayag, siya nawad-an ug kadasig; siya nagmasulub-on ug milakaw palayo, tungod siya adunay daghang mga katigayonan.

²³ Si Jesus mitan-aw sa palibot ug miingon ngadto sa iyang mga disipulo, “Lisod gayod kini alang niadtong mga dato nga mosulod sa gingharian sa Dios!”

²⁴ Ang mga disipulo nahibulong sa iyang gipamulong. Apan si Jesus miingon ngadto kanila pag-usab, “Mga anak, lisod gayod ang pagsulod didto sa gingharian sa Dios!

²⁵ Mas sayon alang sa usa ka kamelyo nga moagi sa bangag sa dagom, kay sa niadtong tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios.”

²⁶ Sila nahibulong pag-ayo ug miingon sa matag-usa, “Unya kinsa ra man ang maluwas?”

²⁷ Si Jesus nagtan-aw kanila ug miingon, “Sa mga tawo dili kini mahimo, apan mahimo sa Dios. Kay ang tanang butang mahimo sa Dios.”

²⁸ Si Pedro misugod sa pagsulti kaniya, “Hinuon, gibiyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo.”

²⁹ Si Jesus miingon, “Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, walay usa nga mobiya sa iyang balay, o mga igsoong lalaki, o mga igsoong babaye, o inahan, o amahan, o mga anak, o kayutaan, alang kanako, ug alang sa ebanghelyo

³⁰ nga dili makadawat ug ginatos ka pilo sama sa ania karon niining kalibotana, mga balay, ug

mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, mga inahan, ug mga anak, ug kayutaan, uban sa mga paglutos, ug ang kalibotan nga umaabot, kinabuhing walay kataposan.

³¹ Apan daghan ang nahiuna nga maulahi, ug ang maulahi mahiuna.”

³² Sila naglakaw sa dalan patungas ngadto sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila. Ang mga disipulo natingala, ug ang mga nagsunod kaniya nangahadlok. Unya gidala ni Jesus ang Napulog Duha ngadto sa daplin pag-usab ug nagsugod sa pagsulti kanila kung unsa ang umaabot nga mahitabo ngadto kaniya:

³³ “Tan-awa, motungas kita ngadto sa Jerusalem, unya ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Sila ang magahukom kaniya ngadto sa kamatayon ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil.

³⁴ Sila magbugalbugal kaniya, lud-an siya, latigohon siya, ug itugyan siya ngadto sa kamatayon. Apan human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw.”

³⁵ Si Santiago ug si Juan, mga anak nga lalaki ni Zebede, miduol kaniya ug miingon, “Magtutudlo, buot namo nga magbuhat ka alang kanamo bisan unsa nga among pangayoon kanimo.”

³⁶ Siya miingon ngadto kanila, “Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang kaninyo?”

³⁷ Sila miingon, “Tugoti kami nga molingkod uban kanimo sa imong himaya, ang usa sa imong tuo nga kamot ug ang usa sa imong

wala.”

³⁸ Apan si Jesus mitubag ngadto kanila, “Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong paga-imnan o makalahutay sa bawtismo nga ibawtismo kanako?”

³⁹ Sila miingon ngadto kaniya, “Makahimo kami.” Si Jesus miingon ngadto kanila, “Ang kopa nga akong paga-imnan, makainom kamo. Ug ang bawtismo nga ibawtismo kanako, makalahutay kamo.

⁴⁰ Apan kinsa kadtong molingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako ang magahatag, apan kini alang niadtong mga giandaman.”

⁴¹ Sa dihang ang ubang napulo ka disipulo nakadungog mahitungod niini, sila nagsugod ug kasuko pag-ayo ngadto kang Santiago ug Juan.

⁴² Si Jesus nagtawag kanila ngadto kaniya ug miingon, “Kamo nasayod nga kadtong giisip nga magmamando sa mga Gentil maoy maghari kanila, ug ang ilang bililhon nga mga tawo naggamit sa katungod ngadto kanila.

⁴³ Apan dili kini maoy pamaagi nganha kaninyo. Kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labing dako nganha kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon,

⁴⁴ ug kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labaw nganha kaninyo kinahanglan mahimong ulipon sa tanan.

⁴⁵ Kay ang Anak sa Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug motugyan sa iyang kinabuhi ingon nga usa ka lukat alang sa

kadaghanan.”

⁴⁶ Sila miabot ngadto sa Jerico. Samtang siya mibiya sa Jerico uban ang iyang mga disipulo ug ang usa ka dakong panon sa katawhan, adunay usa ka tawo didto nga gipanganlan ug Bartimeos (siya anak nga lalaki ni Timeos), usa ka buta nga makikilimos nga naglingkod daplin sa dalan.

⁴⁷ Sa dihang siya nakadungog kang Jesus nga Nasareno nga nagpadulong na, siya nagsugod ug singgit ug miingon, “Jesus, Anak ni David, kaloy-i intawon ako!”

⁴⁸ Daghan ang nagbadlong sa buta nga tawo, nagsulti kaniya nga maghilom. Apan siya misinggit ug kusog pa gayod, “Anak ni David, kaloy-i intawon ako!”

⁴⁹ Si Jesus mihunong ug nagsugo nga siya tawgon. Sila nagtawag sa buta nga tawo, nga nag-ingon, “Pagmaisog! Tindog! Siya nagtawag kanimo”

⁵⁰ Iyang gilabay sa daplin ang iyang kupo, mikalit ug tindog, ug mipaduol kang Jesus.

⁵¹ Si Jesus mitubag kaniya ug miingon, “Unsa ang buot nimo nga akong buhaton alang kanimo?” Ang buta nga tawo miingon, “Rabbi, buot nako nga makadawat sa akong panan-aw.”

⁵² Si Jesus miingon, “Lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo.” Dihadiha dayon siya nakadawat sa iyang panan-aw, ug misunod kaniya didto sa dalan samtang siya nagpadayon sa paglakaw.

11

¹ Karon samtang nagpadulong sila ngadto sa Jerusalem, nagkaduol sila sa Betfage ug sa Betania, didto sa Bukid sa mga Olibo, si Jesus nagpadala sa iyang duha ka disipulo

² ug giingnan sila, “Pangadto kamo sa baryo nga atbang kanato. Sa makasulod na kamo didto, makakita kamo ug usa ka asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a dinhi kanako.

³ Kung adunay moingon kaninyo, 'Nganong gibuhat ninyo kini?' kinahanglan moingon kamo, 'Ang Ginoo nagkinahanglan niini ug iuli ra dayon kini.'”

⁴ Nanglakaw sila ug ilang nakaplakan ang usa ka asno nga gihigot sa usa ka pultahan sa gawas sa dalan, ug gibadbaran nila kini.

⁵ Ang pipila nga mga tawo nga nagbarog didto ug nagsulti kanila, “Unsa kanang inyong gibuhat nga gibadbaran man kanang asno?”

⁶ Ug gisultihan nila sila sumala sa giingon ni Jesus kanila, ug gipalakaw sila sa mga tawo sa ilang panaw.

⁷ Gidala sa duha ka disipulo ang asno ngadto kang Jesus ug gihapin ang ilang mga bisti niini aron masakyan ni Jesus.

⁸ Daghang mga tawo nagbukhad sa mga panapton nila ngadto sa dalan, ug ang uban nagkatag sa mga sanga nga gipamutol nila gikan sa mga kaumahan.

⁹ Kadtong nag-una kaniya ug kadtong nagsunod kaniya naninggit, “Hosana! Bulahan ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo.

10 Bulahan ang pag-abot sa gingharian sa atong amahan nga si David! Hosana sa kahitas-an!”

11 Unya si Jesus misulod sa Jerusalem ug miadto sa templo. Nagtan-aw siya sa tanang butang sa palibot. Padulong na sa pagkagabii niadtong tungora, ug miadto siya sa Betania kauban ang Napulog Duha.

12 Sa pagkasunod adlaw, sa dihang mibalik sila sa Betania, gigutom siya.

13 Nakita niya ang kahoy nga igera sa unahan nga daghan ang mga dahon, busa miduol siya aron tan-awon kung makakita ba siya ug bunga niini. Sa nakaduol na siya niini, wala siyay nakit-an gawas sa mga dahon, tungod kay dili man kadto tingbunga sa mga igera.

14 Giingnan niya kini, “Wala nay makakaon sa mga bunga gikan kanimo.” Ang iyang mga disipulo nakadungog sa iyang gisulti.

15 Nangabot sila sa Jerusalem, ug misulod siya sa templo ug nagsugod sa pag-abog sa mga namaligya ug mga mamalitay sulod sa templo. Giyabo niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo sa salapi ug mga lingkoranan niadtong namaligya sa mga salampati.

16 Wala siya magtugot kang bisan kinsa nga magdala sa bisan unsa nga mabaligya didto sa templo.

17 Nagtudlo siya kanila ug nag-ingon, “Wala ba kini mahisulat, 'Ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay alampoanan alang sa tanang kanasoran?' Apan gihimo ninyo kini nga tagoanan sa mga kawatan.”

¹⁸ Ang mga pangulong pari ug ang mga manunulat sa balaod nakadungog kung unsa ang iyang gisulti, ug gisulayan nila siya sa pagpatay. Kay nangahadlok sila kaniya kay ang tanang katawhan nahibulong man sa iyang pagtulon-an.

¹⁹ Sa matag gabii mobiya sila sa siyudad.

²⁰ Samtang naglakaw sila sayo sa buntag, nakita nila ang kahoy sa igera nga nalaya na hangtod sa iyang mga gamot.

²¹ Nakahinumdom si Pedro ug miingon, “Rabbi, tan-awa! Ang kahoy sa igera nga imong gitunglo nalaya na.”

²² Mitubag si Jesus kanila, “Pagtuo sa Dios.

²³ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, si bisan kinsa nga moingon niining bukid, 'Hinaot nga ang Dios moalsa kanimo ug moitsa kanimo didto sa dagat,' ug kung wala siya magduhaduha sa iyang kasingkasing apan motuo nga mahitabo kung unsa ang iyang gisulti, mao kadto ang pagabuhaton sa Dios.

²⁴ Busa sultihan ko kamo, ang tanan nga pangayoon ninyo diha sa mga pag-ampo, tuhi nga madawat ninyo kini, ug maangkon ninyo kini.

²⁵ Sa dihang motindog kamo ug mag-ampo, kinahanglan mopasaylo gayod kamo sa bisan unsa nga anaa kaninyo batok sa uban, aron mopasaylo usab ang inyong Amahan nga anaa sa langit sa inyong mga kalapasan.

²⁶ (Ang labing maayo nga karaang kopya niini nga bersikulo giwala (tan-awa sa Mat. 6: 15))
Mar. 11: 26 Apan kung dili kamo mopasaylo,

dili usab mopasaylo sa inyong mga sala ang Amahan ninyo nga atua sa langit.

²⁷ Namalik sila pag-usab sa Jerusalem. Samtang si Jesus naglakaw didto sa templo, ang mga pangulo nga pari, mga manunulat sa balaod, ug ang tanang mga kadagkoan miduol kaniya.

²⁸ Gisultihan nila siya, “Pinaagi sa unsang katungod gibuhat mo kining mga butanga, ug kinsa ang naghatag kanimo sa katungod sa pagbuhat niana?”

²⁹ Giingnan sila ni Jesus, “Pangutan-on ko kamo sa usa ka pangutana. Sultihi ako ug tug-anan ko usab kamo kung sa unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga.

³⁰ Ang bawtismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o gikan sa tawo? Tubaga ako.”

³¹ Naghisgot sila taliwala sa ilang kaugalingon ug naglalis nga nag-ingon, “Kung moingon kita nga 'Gikan sa langit'—moingon siya nga, 'Nganong wala man lagi kamo motuo kaniya?’

³² Apan kung moingon kita nga, 'Gikan sa tawo’—nangahadlok sila sa katawhan tungod kay giila nila nga si Juan usa ka propeta.

³³ Unya mitubag sila kang Jesus nga miingon, “Wala kami masayod.” Unya misulti si Jesus kanila, “Dili usab ako motug-an kaninyo kung unsa nga katungod gibuhat ko kining mga butanga.”

12

¹ Unya si Jesus nagsugod sa pagtudlo kanila sa samingay. Siya miingon, “Adunay tawo nga

nagtanom sa parasan, nagbutang ug koral palibot niini, ug nagkalot ug bangag aron pug-anan sa paras. Unya iya kining gibutangan ug tore nga bantayanan ug unya gipaatiman niya ang parasan sa mga tigpatubo ug paras. Unya miadto siya sa layo.

² Sa tukmang panahon, nagpadala siya ug sulugoon didto sa mga tigpatubo ug paras aron modawat siya sa pipila nga bunga gikan sa parasan.

³ Apan ila siyang gidakop, gikulata, ug gipapa-uli nga walay dala.

⁴ Nagpadala usab siya didto kanila ug lain pang sulugoon, ug ilang gisamad samaran ang iyang ulo ug gipakaulawan. Nagpadala na usab siya ug lain nga sulugoon, ug kini ilang gipatay.

⁵ Ilang gitagad ang daghan sa samang paagi, gikulata ang pipila ug ang uban gipatay.

⁶ Aduna pa siyay usa ka tawo nga nahibilin aron ipadala, ang hinigugmang anak nga lalaki. Siya mao ang kataposan nga iyang ipadala ngadto kanila. Nag-ingon siya “Tahuron gayod nila ang akong anak.”

⁷ Apan ang mga saop nag-ingnanay sa matag usa “Kini ang manununod. Dali, ato siyang patyon, ug ang mapanunod atong maangkon.”

⁸ Ila siyang gidakop, gipatay, ug gilabay sa gawas sa parasan.

⁹ Busa, unsa man ang buhaton sa tag-iya sa parasan? Siya moadto ug pouhon ang mga tigpatubo sa paras ug ang parasan ihatag niya didto sa uban.

¹⁰ Wala ba kamo makabasa niining

kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga patukoranan.

¹¹ Kini naggikan sa Ginoo ug kahibulongan kini sa atong mga mata.”

¹² Sila nangita ug paagi sa pagdakop kang Jesus, apan nahadlok sila sa katawhan, kay sila nasayod nga nagsulti siya sa samingay batok kanila. Busa mihiya sila ug nagpalayo.

¹³ Unya sila nagpadala didto kaniya sa pipila ka Pariseo ug pipila ka mga sakop ni Herodes, sa pagbitik kaniya sa iyang gipamulong.

¹⁴ Sa dihang sila miabot, sila misulti ngadto kaniya, “Magtutudlo, nasayod kami nga wala ka magpakabana sa gisulti sa uban, ug wala ka nagpihig sa matag usa ka tawo. Ikaw nanudlo sa kamatuoran sa pamaagi sa Dios. Uyon ba kini sa balaod nga mobayad ug buhis ngadto kang Cesar o dili? Mobayad ba kita o dili?”

¹⁵ Apan nasayod si Jesus sa ilang pagpakaaron-ingnon ug siya nag-ingnon kanila, “Nganong gisulayan ako ninyo? Dad-i ako ug denario aron ako kining tan-awon.”

¹⁶ Sila nagdala ug usa ngadto kang Jesus. Siya miingon kanila, “Kinsang hulagway ang nakasulat niini?” Sila nag-ingnon “kang Cesar.”

¹⁷ Si Jesus nag-ingnon, “Thatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios.” Sila natingala kaniya.

¹⁸ Unya ang mga Saduceo miduol kaniya, sila nga nagsulti nga walay pagkabanhaw. Sila nangutana kaniya, nga nag-ingnon,

19 “Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato, 'Kung ang igsoong lalaki mamatay ug nabiyaan ang iyang asawa, apan wala siya makabaton ug anak, ang lalaki kinahanglan mokuha sa asawa sa iyang igsoon, ug mobaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.'

20 Adunay pito ka managsoong lalaki; ang una nangasawa ug unya namatay, nibiya nga walay anak.

21 Unya ang ikaduha nakigminyo sa babaye ug namatay, nibiya nga walay anak. Ug ang ikatulo mao gihapon.

22 Ang pito mibiya nga walay mga anak. Sa kataposan niining tanan ang babaye namatay usab.

23 Panahon sa pagkabanhaw, sa dihang sila mabuhi pag-usab, kang kinsa nga asawa ang babaye? Kay ang tanang pito ka managsoong lalaki nakapangasawa man kaniya.”

24 Si Jesus miingon, “Dili ba kini mao ang hinungdan nga nangasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ug sa gahom sa Dios?

25 Kay sa dihang sila mabuhi gikan sa mga patay, sila dili na magminyoay, o tugotan nga mangasawa, apan sila sama na sa mga anghel sa langit.

26 Apan mahitungod sa mga namatay, nga sila mabuhi, wala ba kamo makabasa sa basahon ni Moises, sa gisaysay mahitungod sa sampinit, giunsa sa Dios sa pagpakigsulti kaniya ug nag-ingon, 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?'"

²⁷ Dili siya Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. Nasayop gayod kamo.”

²⁸ Ang usa sa mga manunulat sa balaod miduol ug naminaw sa ilahang panaghisgotanay; siya nakakita nga si Jesus mitubag kanila nga maayo. Siya nangutana kaniya, “Unsa nga kasugoan ang labing mahinungdanon sa tanan?”

²⁹ Si Jesus mitubag, “Ang labing mahinungdanon mao kini, 'Pamati, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa lamang.

³⁰ Kinahanglan higugmaon ninyo ang Ginoo nga inyong Dios sa tibuok ninyo nga kasingkasing ug tibuok ninyo nga kalag, sa tibuok ninyo nga hunahuna, ug sa tibuok ninyo nga kusog.’

³¹ Ang ikaduha nga sugo mao kini, 'Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon,' Wala nay makalabaw niining maong mga kasugoan.”

³² Ang manunulat sa balaod nag-ingon, “Maayong, magtutudlo! Tinuod gayod ang imong giingon nga ang Dios usa lamang, ug nga wala nay lain gawas kaniya.

³³ Sa paghigugma kaniya sa tibuok natong kasing-kasing ug tibuok nato nga salabotan ug tibuok nato nga kusog, ug sa paghigugma sa silingan sama sa kaugalingon, kini labaw pa sa mga halad nga sinunog ug sakripisyo.”

³⁴ Sa dihang si Jesus nakakita nga naghatag siya ug maayong tubag, siya nag-ingon kaniya, “Dili ka halayo sa gingharian sa Dios.” Pagkahuman niana wala na gayoy nangahas sa

pagpangutana kang Jesus sa daghang mga pangutana.

³⁵ Si Jesus nanudlo didto sa templo, ug siya mitubag ngadto kanila ug miingon, “Giunsa kini nga ang mga manunulat sa balaod nagsulti nga ang Cristo anak ni David?”

³⁶ Si David sa iyang kaugalingon, pinaagi sa Balaang Espiritu, miingon, 'Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, lingkod dinhi sa akong tuong kamot, hangtod nga himuon kung tumbanan ang imong mga kaaway.'

³⁷ Si David sa iyang kaugalingon nagtawag kang Cristo 'Ginoo', busa naunsa nga siya anak ni David?” Ang dakong pundok sa katawhan naminaw kaniya uban sa kalipay.

³⁸ Sa iyang pagpanudlo si Jesus miingon, “Pagbantay sa mga manunulat sa balaod, kinsa nagtinguha sa paglakaw nga nagbisti ug tag-as, ug buot sila sa pinasahi nga mga pag-abiabi diha sa mga merkado,

³⁹ ug sa mga nahauna nga lingkoranan sa labaw sa mga sinagoga, ug sa mga nahaunang dapit sa mga pista.

⁴⁰ Ila usab nga giilog ang balay sa mga balo, ug nag-ampo sila sa tag-as kaayo aron ipakita sa mga tawo. Kini makadawat ug labing dako nga silot.”

⁴¹ Unya si Jesus milingkod atbang sa kahon nga halaran sa dapit sa templo; nagtan-aw siya sa mga tawo nga naghulog sa ilang salapi didto sa kahon. Ug daghan ang mga dato nga tawo nga nagbutang ug dagko nga kantidad sa salapi.

⁴² Unya ang kabos nga babaye nga balo

miduol ug mibutang sa duha kadako, kantidad ug duha ka sentabo.

⁴³ Gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo ug giingnan niya sila, “Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga, kining kabos nga babayeng balo nagbutang ug labaw pa kay kanila ngadto sa kahon nga halaran.

⁴⁴ Silang tanan naghatag ug sobra sa ilang kadagaya. Apan kining babaye nga balo gawas sa iyang kakabos, nagbutang sa tanan niya nga salapi nga iyang ikabuhi.”

13

¹ Samtang si Jesus naglakaw palayo gikan sa templo, usa sa iyang mga disipulo miingon kaniya, “Magtutudlo, tan-awa ang maanindot nga mga bato ug mga dagkong binalay!”

² Siya miingon ngadto kaniya, “Nakita mo ba kining mga dagkong binalay? Walay usa ka bato nga mahibilin sa lain nga dili mahugno.”

³ Sa paglingkod niya sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, si Pedro, Santiago, Juan, ug Andres nangutana kaniya sa tago,

⁴ “Sultihi kami, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Unsa man ang mga timailhan kung kining tanang mga butanga hapit na mahitabo?”

⁵ Si Jesus misugod sa pagsulti ngadto kanila, “Pag-amping nga walay bisan usa kaninyo nga mahisalaag.

⁶ Daghan ang moabot sa akong ngalan ug moingon, 'ako siya,' ug sila maggiya sa pagpahisalaag sa kadaghanan.

⁷ Sa dihang makadungog kamo sa mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ayaw kabalaka; kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang kataposan.

⁸ Kay ang mga nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga linog sa daghang mga dapit, ug mga kagutom. Kini ang mga sinugdanan sa pagkatawo sa mga kasakit.

⁹ Pagbantay kamo. Kamo igatugyan nila didto sa mga konseho, ug kamo latoson sa mga sinagoga. Kamo magabarog atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari alang sa akong kaayohan, isip usa ka pagpamatuod ngadto kanila.

¹⁰ Apan ang ebanghelyo kinahanglan iwali una sa tanang mga kanasoran.

¹¹ Sa dihang dakpon na nila kamo ug itugyan, ayaw kabalaka kung unsa ang inyong isulti. Kay nianang orasa, kung unsa ang inyong gikinahanglan isulti igahatag kaninyo; kini dili na kamo ang magsulti, apan ang Balaang Espiritu.

¹² Ang igsoong lalaki magatugyan sa igsoong lalaki ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang anak. Ang mga anak mobarog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila mabutang sa kamatayon.

¹³ Kamo pagadumtan sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan kung kinsa kadtong molahutay sa kataposan, kanang tawhana maluwas.

14 Sa dihang makakita kamo sa dulumtanan nga biniyaan nga mobarog kung diin kini dili angay magabarog (tugoti nga ang magbabasa makasabot), tugoti kadtong anaa sa Judea nga mokalagiw didto sa mga kabukiran,

15 pasagdi siyang atua sa atop sa dili na pagkanaog didto sa balay, o pagkuha sa tanang butang pagawas niini,

16 ug pasagdi siya nga anaa sa uma sa dili na pagbalik aron sa pagkuha sa iyang kupo.

17 Apan alaot kadtong adunay anak ug kadtong nagpasuso sa mga bata nianang mga adlaw!

18 Pag-ampo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw.

19 Kay adunay dakong kasakitan, nga wala pa gayod nahitabo sukad sa sinugdanan, sa pagbuhat sa Dios sa kalibotan, hangtod karon, dili, ni dili na gayod mahitabo pag-usab.

20 Gawas kung ang Ginoo ipamubo ang mga adlaw, walay unod nga maluwas, apan tungod sa mga pinili, kadtong iyang gipili, iyang gipamub-an ang numero sa mga adlaw.

21 Unya kung si bisan kinsa ang mosulti kaninyo, "Tan-awa, ania na ang Cristo!" O, "Tan-awa, atua siya!" ayaw pagtuo niini.

22 Kay ang sayop nga mga Cristo ug ang sayop nga mga propeta motungha ug mohatag ug mga timailhan ug mga katingalahan, aron sa paglimbong, kung mahimo, bisan pa sa pinili.

23 Pagbantay! Gisulti ko na kaninyo kining tanang mga butanga sa wala pa ang panahon."

24 Apan pagkahuman sa dakong kasakitan

nianang mga adlaw, ang adlaw mongitngit,
ang bulan dili na mohatag sa kahayag,

²⁵ ang mga bituon mangahulog gikan sa
langit, ug ang mga gahom nga anaa sa
kalangitan mauyog.

²⁶ Unya ilang makita ang Anak sa Tawo nga
moabot diha sa mga panganod uban ang
dakong gahom ug himaya.

²⁷ Unya iyang ipadala ang iyang mga anghel
ug tigumon niya ang iyang mga pinili gikan sa
upat ka mga hangin, gikan sa kinatumyan sa
kalibotan ngadto sa kinatumyan sa
kawanangan.

²⁸ Tun-i ang pagtulon-an gikan sa kahoy nga
igera. Sa dili madugay ang sanga mahimong
mahumok ug mabutangan na kini ug mga
dahon, inyong masayran nga ang ting-init duol
na.

²⁹ Busa usab, sa dihang kamo makakita
niining mga butang nga magakahitabo,
masayran ninyo nga siya duol na, anaa na
gayod sa mga ganghaan.

³⁰ Sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo, kini
nga kaliwatan dili pa mangamatay hangtod nga
kining mga butanga mahitabo.

³¹ Ang langit ug ang kalibotan mangamatay,
apan ang akong mga pulong dili gayod
mamatay.

³² Apan mahitungod nianang adlaw a
nianang taknaa, walay bisan usa nga masayod,
bisan ang mga anghel sa langit, ni bisan ang
Anak, apan ang Amahan.

³³ Pagmabinantayon! Pagtukaw, tungod kay

wala kamo masayod kung unsa na kining panahona. Ang pipila sa karaang pangamhanan nagbasa: Pagmabinantayon! Pagtukaw ug pag-ampo, tungod kay...

³⁴ Kini sama sa usa ka tawo nga mipanaw: mobiya siya sa iyang balay ug gibutang niya ang iyang sulugoon nga maoy mobantay sa balay, matag-usa sa iyang buluhaton. Ug iyang gimandoan ang magbalantay magpabiling magtukaw.

³⁵ Busa pagtukaw! Kay wala kamo masayod kung kanus-a moabot ang agalon sa balay, kung sa gabii ba, sa tungang gabii, sa tingtuktugaok ba sa manok, o sa kabuntagon.

³⁶ Kung moabot dayon siya, ayaw tugoti nga makaplagan niya kamong nangatulog.

³⁷ Unsa ang akong gisulti kaninyo akong gisulti sa tanan: Pagtukaw!”

14

¹ Kini duha ka adlaw na lamang sa dili pa moabot ang Pagsaylo ug ang Kombira sa Tinapay nga Walay Patubo. Ang mga pangulong pari ug ang mga scribe naghunahuna kung unsaon nila pagdakop si Jesus sa hilom ug unya patyon siya.

² Kay sila nag-ingon, “Dili sa panahon sa kombira, aron ang kagubot dili mahitabo taliwala sa katawhan.”

³ Samtang si Jesus atua sa Betany sa balay ni Simon nga sanglahon, sa nagsandig siya sa kan-anan, miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay alabastrong tibod nga mahal kaayong

pahumot, sa putling nardo. Gibuak niya ang tibod ug gibubo kini ngadto sa ulo niya.

⁴ Apan adunay pipila nga nangasuko. Nagsultihanay sila sa usag-usa ug miingon, “Unsa ang hinungdan nga kini giusikan man?”

⁵ Kini nga pahumot mamahimo unta nga ibaligya kapin pa sa 300 ka denaryo, ug ihatag sa mga kabos.” Ug gibadlong nila siya.

⁶ Apan si Jesus miingon, “Pasagdi siya. Nganong gisamok ninyo siya? Nakahimo siya ug usa ka matahom nga butang alang kanako.

⁷ Kauban ninyo kanunay ang kabos, ug bisan unsa ang iyong gitinguha kamo makabuhat sa maayo ngadto kanila, apan kamo dili kanunay anaa kanako.

⁸ Gibuhat niya kung unsa ang angay niyang buhaton: gidihogan niya ang akong lawas alang sa paglubong.

⁹ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, bisan diin ang ebanghelyo igasangyaw sa tibuok kalibotan, kining gibuhat niining bayhana pagahisgotan alang sa paghandom kaniya.”

¹⁰ Unya si Judas Iscariote, ang usa sa napulog duha, miadto sa mga pangulong pari aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila.

¹¹ Sa pagkadungog sa mga pangulong pari niini, nalipay sila ug nagsaad sa paghatag kaniya ug salapi. Nagsugod na siya pagpangita ug kahigayonan aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila.

¹² Sa unang adlaw sa tinapay nga walay patubo, sa paghalad nila sa nating karnero sa Pagsaylo, ang iyang mga disipulo miingon

kaniya, “Hain man ang buot nimong adtoan namo aron sa pag-andam alang sa imong pagkaon sa Pagsaylo nga panihapon?”

¹³ Nagpadala siya ug duha sa iyang mga disipulo ug miingon kanila, “Adto ngadto sa siyudad, ug ang usa ka tawo nga nagadala ug usa ka banga nga tubig ang mosugat kaninyo. Sunod kaniya.

¹⁴ Kung diin siya mosulod nga balay, sunod kaniya sa sulod ug sultihi ang tag-iya sa balay nga, ‘Ang magtutudlo nag-ingon, “Hain ang akong lawak nga abotanan diin ako makigsalo sa Pagsaylo kauban ang akong mga disipulo?’

¹⁵ Ipakita niya kaninyo ang usa ka dakong sinangkapan nga lawak sa taas nga andam na. Buhata ang pagpangandam alang kanato didto.

¹⁶ Ang mga disipulo mibiya ug miadto sa siyudad; nakaplagan nila ang tanan sumala sa iyang giingon ngadto kanila, ug giandam nila ang Pagsaylo sa pagkaon.

¹⁷ Sa pagkagabii, miabot siya uban ang napulog duha.

¹⁸ Samtang sila nagsandig sa kan-anan ug nangaon, si Jesus miingon, “Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga ang usa kaninyo nga mikaon uban kanako magabudhi kanako.”

¹⁹ Naguol pag-ayo silang tanan, ug ang usag-usa miingon kaniya, “Sigurado dili gayod ako?”

²⁰ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Usa kini sa napulog duha, ang usa karon nga nagtuslob sa tinapay uban kanako sa panaksan.

²¹ Kay ang Anak sa Tawo moadto sa dalan

sumala sa giingon sa kasulatan mahitungod kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga nagbudhi sa Anak sa Tawo. Mas maayo unta kini kaniya kung wala na lamang siya natawo.”

²² Samtang nangaon sila, si Jesus mikuha sa tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikas-pikas kini. Gihatag niya kini ngadto kanila ug miingon, “Dawata kini. Mao kini ang akong lawas.”

²³ Gikuha niya ang usa ka kupa, nagpasalamat, ug gihatag kini kanila, ug nanginom silang tanan gikan niini.

²⁴ Miingon siya kanila, “Mao kini ang akong dugo sa pakigsaad, ang dugo nga iula alang sa kadaghanan.

²⁵ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niining bunga sa paras, hangtod niadtong adlawa nga magainom ako niini sa bag-o didto sa gingharian sa Dios.”

²⁶ Sa nanag-awit na sila ug usa ka salmo, nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo.

²⁷ Miingon si Jesus kanila, “Kamong tanan mobiya tungod kanako, kay kini nahisulat, 'Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang mga karnero magkatibulaag.'

²⁸ Apan human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto sa Galilea.

²⁹ Si Pedro miingon kaniya, “Bisan kung ang tanan mobiya, dili gayod ako.”

³⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, nga niining gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulong higayon.”

³¹ Apan si Pedro miingon, “Kung ako mamatay man uban kanimo, dili ko ikaw ilimod.” Silang tanan naghimo sa samang saad.

³² Sila miabot sa dapit nga gitawag ug Getsemane, ug si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, “Lingkod dinhi samtang ako mag-ampo.”

³³ Gidala niya sila Pedro, Santiago, ug Juan uban kaniya, ug misugod sa pagsubo ug naguol pag-ayo.

³⁴ Miingon siya kanila, “Ang akong kalag nagmasulob-on pag-ayo, bisan sa kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw.”

³⁵ Milakaw si Jesus ug diyutay sa unahan, mihapa sa yuta, ug nag-ampo siya, kung mahimo, nga kining taknaa molabay unta gikan kaniya.

³⁶ Siya miingon, “Abba, Amahan, ang tanang butang mahimo nimo. Kuhaa kining kupa gikan kanako. Apan dili ang akong kabubut-on, kondili ang imo.”

³⁷ Mibalik siya ug nakaplagaan sila nga nangatulog, ug siya miingon kang Pedro, “Simon, nakatulog ka ba? Dili ba gayod ikaw makatukaw sa usa lamang ka takna?”

³⁸ Pagtukaw ug pag-ampo aron nga kamo dili mahisulod ngadto sa panulay. Ang espiritu andam gayod, apan luya ang unod.

³⁹ Mipalayo na usab siya ug nag-ampo, ug gigamit niya ang samang mga pulong.

⁴⁰ Mibalik na usab siya ug nakaplagaan sila nga nangatulog, kay nangaloya na pag-ayo ang ilang mata ug wala sila masayod kung unsa ang

ikasulti ngadto kaniya.

⁴¹ Miduol siya sa makatulong higayon ug miingon kanila, “Nangatulog pa gihapon kamo ug namahulay? Igo na! Miabot na ang takna. Tan-awa! Ang Anak sa Tawo igatugyan sa mga kamot sa mga makasasala.

⁴² Panindog, manlakaw na kita. Tan-awa, ang usa sa magbudhi kanako nagkaduol na.

⁴³ Dihadiha, samtang nagasulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulog duha, miabot, ug ang dakong panon sa katawhan uban kaniya nga adunay mga espada ug mga puspos, gikan sa mga pangulong pari, mga scriba, ug ang mga kadagkoan.

⁴⁴ Karon ang magbubudhi niya mihatag kanila ug ilhanan, nga miingon, “Si kinsa ang akong halokan, mao na kana siya. Dakpa siya ug dad-a siya ubos sa pagbantay.”

⁴⁵ Sa pag-abot ni Judas, dihadiha miduol siya kang Jesus, ug miingon, “Rabbi!” Ug mihalok siya kaniya.

⁴⁶ Unya gigunitan nila ang iyang mga kamot ug gidakop siya.

⁴⁷ Apan ang usa kanila nga nagtindog sa duol mihulbot sa iyang espada ug mitigbas sa sulugoon sa labaw nga pari ug naputol ang iyang dalunggan.

⁴⁸ Si Jesus miingon kanila, “Nanganhi ba kamo, ingon nga batok sa usa ka tulisan, nga inubanan man sa mga espada ug mga puspos alang sa pagdakop kanako?”

⁴⁹ Sa adlaw-adlaw nga ako kauban pa ninyo ug ako nagatudlo ngadto sa templo, wala ninyo

ako dakpa. Apan mahitabo kini aron matuman gayod ang kasulatan.

⁵⁰ Ug ang tanan nga kauban ni Jesus mibiya kaniya ug mikalagiw.

⁵¹ Ang usa ka batan-on nga lalaki misunod kaniya, nga nagsul-ob lamang ug usa ka lino nga panapton nga giputos palibot kaniya;

⁵² gidakop nila siya apan nabilin niya didto ang lino nga panapton ug midagan siya palayo kanila nga hubo.

⁵³ Gipangulohan nila si Jesus ngadto sa labaw nga pari. Nagtigom didto uban kaniya ang tanan nga mga pangulong pari, ang mga kadagkoan, ug ang mga scriba.

⁵⁴ Karon si Pedro misunod kaniya gikan sa layo, hangtod sa hawanan sa labaw nga pari. Milingkod siya tapad sa mga guwardiya, nga nagadandang duol sa kalayo.

⁵⁵ Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok Konseho nagapangita ug pagpamatuod batok kang Jesus aron itugyan nila siya ngadto sa kamatayon.

⁵⁶ Apan wala sila makakaplag niini. Kay daghan ang nanagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya, apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon.

⁵⁷ Ang pipila mitindog ug nagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya; miingon sila,

⁵⁸ “Nakadungog kami nga siya nag-ingon, “Gubaon ko kining temploha nga hinimo sa mga kamot, ug sulod sa tulo ka adlaw pagatukoron ko ang lain nga dili binuhat sa mga kamot.””

⁵⁹ Apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon.

⁶⁰ Ang labaw nga pari nagtindog taliwala kanila ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay ikatubag? Unsa man kining ginapamatud-an sa mga tawo batok kanimo?”

⁶¹ Apan siya nagahilom ug wala mitubag bisan usa. Ang labaw nga pari nangutana kaniya pag-usab ug miingon, “Ikaw ba si Cristo, ang anak nga Bulahan?”

⁶² Si Jesus miingon, “Ako. Ug makita ninyo ang Anak sa Tawo nga magalingkod sa gamhanan nga tuong kamot ug moabot inubanan sa mga panganod sa langit.”

⁶³ Gigisi sa labaw nga pari ang iyang mga bisti ug miingon, “Nanginahanglan pa ba kita ug mga saksi?”

⁶⁴ Nadungog ninyo ang pagpasipala. Unsa man ang inyong hukom?” Ug silang tanan nagkahiusa nga naghukom kaniya nga angay sa kamatayon.

⁶⁵ Ang pipila misugod sa pagluwa kaniya ug mitabon sa iyang dagway ug mihapak kaniya ug miingon, “Tag-ana!” Ang mga opisyal nagkuha kaniya ug naglatos kaniya.

⁶⁶ Samtang si Pedro anaa sa silong sa hawanan, ang usa sa mga sulogoon nga babaye sa labaw nga pari miduol kaniya.

⁶⁷ Nakita niya si Pedro nga nagtindog duol sa kalayo aron mainitan, ug siya mitutok kaniya. Unya miingon siya, “Ikaw usab kauban ni Jesus nga Nazareno.”

⁶⁸ Apan siya milimod niini, nga nag-ingon,

“Ako wala makaila ni wala makasabot kung unsa ang imong gipanulti.” Unya migawas siya sa hawanan. Ang pipila sa mga sinulat midugang, “Ug ang manok mituktugaok,” apan ang pinakamaayong mga sinulat wala niining pulong.

⁶⁹ Apan ang sulugoon didto nakakita kaniya ug misugod na usab sa pag-ingon niadtong mga nagatindog didto, “Kining tawhana usa kanila!”

⁷⁰ Apan gilimod niya kini pag-usab. Sa pagkataodtaod kadtong nanagtindog didto nag-sulti kang Pedro, “Sa pagkatinuod ikaw usa kanila, kay ikaw usab taga Galilea.”

⁷¹ Apan siya misugod sa iyang kaugalingon sa pagpanunglo ug pagpanumpa, “Wala gayod ako makaila niining tawhana nga inyong giingon.”

⁷² Unya ang manok mituktugaok sa makaduhang higayon. Unya nahinumdoman ni Pedro ang mga gipamulong kaniya ni Jesus: “Sa dili pa motuktogaok ang manok sa makaduha, igalimod mo na ako sa makatulong higayon.” Ug siya nahugno pag-ayo ug mihilak.

15

¹ Sayo sa kabuntagon ang mga pangulong pari nagtigom kauban ang mga kadagkoan ug mga scribe ug ang tibuok Hukmanan. Unya gigapos nila si Jesus ug gidala palayo. Gitugyan nila siya kang Pilato.

² Si Pilato nangutana kaniya, “Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?” Siya mitubag kaniya, “Giingon mo na.”

³ Ang mga pangulong pari nagpakita sa daghang mga sumbong batok kang Jesus.

⁴ Si Pilato nangutana pag-usab kaniya, “Dili ka ba motubag? Tan-awa daghan kaayong sumbong nga ilang gidala batok kanimo.

⁵ Apan si Jesus wala gihapon mitubag kang Pilato, ug kana nakapahibulong kaniya.

⁶ Karon sa panahon sa pista nabatasan ni Pilato nga magpagawas ngadto kanila ug usa ka binilanggo, ang binilanggo nga ilang pangayoon.

⁷ Didto sa bilanggoan uban sa mga masinupakon, sa taliwala sa mga nakapatay nga naghimo sa ilang bahin sa pagsupak, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Barabbas.

⁸ Ang panon sa katawhan miadto kang Pilato ug misugod sa paghangyo kaniya nga pagahimoon niya alang kanila ang sama sa miagi.

⁹ Si Pilato mitubag kanila ug miingon, “Buo ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?”

¹⁰ Kay nasayod siya nga tungod sa kasina gitugyan si Jesus ngadto sa mga pangulong pari.

¹¹ Apan ang mga pangulong pari nagsugyot sa katawhan sa pagsinggit nga kinahanglan buhian si Barabbas.

¹² Si Pilato mitubag kanila pag-usab ug miingon, “Nan, unsa man ang akong buhaton sa Hari sa mga Judio?”

¹³ Sila misinggit pag-usab, “Ilansang siya sa krus!”

¹⁴ Si Pilato miingon kanila, “Unsa man ang sayop niyang nabuhat? Apan misinggit hinoon

sila ug pag-ayo, “Ilansang siya sa krus.”

¹⁵ Si Pilato buot makapahimuot sa katawhan, busa iyang gibuhian si Barabbas ngadto kanila. Gihampak niya si Jesus ug unya gitugyan siya aron ilansang sa krus.

¹⁶ Gidala siya sa mga sundalo sulod sa hawanan (ang kuta sa mga sundalo), ug gitigom nila ang tibuok kasundalohan.

¹⁷ Gisul-oban nila si Jesus ug dagtom-pula nga kupo, ug nagsapid sila sa usa ka purong-purong nga tunokon ug gibutang kini kaniya.

¹⁸ Nagsugod sila sa pagyukbo kaniya ug miingon, “Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!”

¹⁹ Gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay ug giluwaaan siya. Ug nangluhod sila sa atubangan niya sa pagsimba.

²⁰ Sa diha nga sila nagbugalbugal kaniya, gihukasan nila siya sa dagtom-pula nga kupo ug gisul-ob kaniya ang iyang kaugalingong bisti, ug unya gihatod siya sa gawas aron ilansang siya sa krus.

²¹ Nagpugos sila sa usa ka lumalabay aron sa pag-alagad, usa sa ning-abot gikan sa nasod, ang usa ka tawo nga ginganlag Simon nga taga Cyrene (ang amahan ni Alexander ug Rufus); gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus.

²² Ang mga sundalo nagdala kang Jesus sa dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, Dapit sa Kalabira).

²³ Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mirra, apan wala siya nag-inom niini.

²⁴ Gilansang nila siya sa krus ug gibahinbahin

ang iyang bisti pinaagi sa pagripa aron sa pagkahibalo kung unsa ang bahin nga makuha sa matag sundalo.

²⁵ Mao kini ang ikatulong takna sa paglansang kaniya sa krus.

²⁶ Gisulat ang usa ka ilhanan ang sumbong batok kaniya, "ANG HARI SA MGA JUDIO."

²⁷ Gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa tuo niya ug ang usa sa iyang wala.

²⁸ Ang pinaka karaang mga kopya wala malakip ang bersikulo 28 (tan-awa ang Lucas 22: 3), vs 28, Ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon, 'Kauban siya sa mga malinapason.'

²⁹ Kadtong mga nangagi nagbiay-biay kaniya, naglingolingo sa ilang ulo ug nag-ingon, "Aha! Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw,

³⁰ luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog diha sa krus!"

³¹ Sa samang paagi uban sa usag-usa ang mga pangulong pari nagbugalbugal kaniya, kauban ang mga scriba, ug miingon, "Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon.

³² Pakanaoga gikan sa krus ang Cristo, ang Hari sa Israel, aron makakita ug makatuo kita." Ug kadtong gilansang sa krus uban kaniya nagtamay usab kaniya.

³³ Sa ikaunom nga takna, ang kangitngit miabot sa tibuok kayutaan hangtod sa ikasiyam nga takna.

³⁴ Sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa

makusog nga tingog, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” nga gihubad, “Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?”

³⁵ Ang pipila sa mga nagatindog didto, nakadungog niini ug miingon, “Tan-awa, nanawag siya kang Elias.”

³⁶ May usa nga midagan, gibutangan ug suka ang spongha, gibutang kini sa usa ka bagakay, ug gihatag kini kaniya aron imnon. Ang tawo miingon, “Tan-awon ta kung moanhi ba si Elias sa pagkuha kaniya.”

³⁷ Unya si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug namatay.

³⁸ Ang tabil sa templo nabahin sa duha gikan sa taas paubos.

³⁹ Ug sa nakita sa kapitan nga mitindog ug mitan-aw kang Jesus nga siya patay na niining paagi, miingon siya, “Tinuod gayod nga kining tawhana Anak sa Dios.”

⁴⁰ Aduna usab mga babaye didto nga mitan-aw sa halayo. Lakip kanila mao si Maria Magdalena, si Maria (ang inahan ni Santiago nga manghod ug si Joses), ug si Salome.

⁴¹ Sa dihang didto siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nag-alagad kaniya. Daghan pang kababainhan usab ang nanungas ngadto kaniya sa Jerusalem.

⁴² Sa pag-abot sa kagabhion, tungod kay mao kini ang adlaw sa pagpangandam, kana mao, ang adlaw sa dili pa ang Adlaw nga Igpapahulay,

⁴³ miadto didto si Jose nga taga Arimatea, tinahod siya nga sakop sa Konseho, nga

nagpaabot sa gingharian sa Dios. Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus.

⁴⁴ Nahibulong si Pilato kung namatay na ba gayod si Jesus; gipatawag niya ang kapitan ug gipangutana siya kung si Jesus patay na.

⁴⁵ Sa dihang nasayran sa kapitan nga siya patay na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose.

⁴⁶ Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan sa tiniltil nga bato. Unya giligid niya ang usa ka bato sa agianan pasulod sa lubnganan.

⁴⁷ Si Maria Magdalena ug Maria nga inahan ni Jose nakakita sa dapit diin gilubong si Jesus.

16

¹ Sa nahuman na ang Adlaw nga Igpapahulay, si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome, namalit ug mga pahumot, aron sa pag-adto ug pagdihog nila sa lawas ni Jesus alang sa paglubong.

² Sa sayo kaayo sa unang adlaw sa semana, miadto sila sa lubnganan sa pagsubang sa adlaw.

³ Nagsultihanay sila sa matag-usa, “Kinsa man ang magaligid sa bato alang kanato gikan sa agianan sa lubnganan?”

⁴ Sa pagtan-aw nila, nakita nila nga adunay tawo nga miligid sa dako kaayong bato.

⁵ Misulod sila sa lubnganan ug nakita ang usa ka batan-ong lalaki nga nagsul-ob sa maputing bisti, nga naglingkod sa tuong bahin, ug nahibulong sila.

⁶ Miingon siya kanila, “Ayaw kahadlok. Gipangita ninyo si Jesus, nga Nazareno, nga gilansang sa krus. Nabanhaw siya! Wala na siya dinhi. Tan-awa ang dapit nga gibutangan kaniya.

⁷ Apan panlakaw kamo, sultihi ang mga disipulo ug si Pedro nga siya magauna kaninyo didto sa Galilea. Didto makita ninyo siya, sama sa gisulti niya kaninyo.”

⁸ Migawas sila ug midagan gikan sa lubnganan; kay nangurog sila ug nahibulong. Wala sila nagsulti ug bisan unsa kang bisan kinsa tungod kay hilabihan ang kahadlok nila.

⁹ Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya wala maglakip sa Marcos 16: 9-20 Sa sayo sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, nagpakita siya pag-una kang Maria Magdalena, nga gihinginlan niya sa pito ka demonyo.

¹⁰ Miadto siya ug gisultihan kadtong kauban niya, samtang sila nagbangotan ug nanghilak.

¹¹ Nakadungog sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala sila mituo.

¹² (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing dagway sa duha ka tawo, samtang nagalakaw sila paingon sa nasod.

¹³ Nangadto sila ug gisultihan ang nahibiling disipulo, apan wala sila mituo kanila.

14 (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Unya sa wala madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang nagsandig sila sa lamesa, ug gibadlong niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga patay.

15 Miingon siya kanila, “Lakaw ngadto sa tibuok kalibotan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang binuhat.

16 Siya nga motuo ug magpabawtismo maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa silot.

17 (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Kining mga ilhanan magauban niadtong motuo. Sa akong ngalan pagahinginlan nila ang mga demonyo. Magasulti sila sa bag-ong mga pinulongan.

18 Magapunit sila sa mga bitin uban sa ilang mga kamot, ug kung moinom sila sa bisan unsa nga makapatay dili kini makadaot kanila. Magatapion sila sa ilang mga kamot ngadto sa masakiton, ug mamaayo sila.”

19 (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human sa pagsulti sa Ginoo ngadto kanila, gibayaw siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuong kamot sa Dios.

20 Mibiya ang mga disipulo ug nagsangyaw bisan asa, samtang ang Dios nagapamuhat uban kanila ug nagpamatuod sa pulong pinaagi sa mga milagrosong mga ilhanan nga misunod.

Balaan nga Bibliya Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Cebuano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Aida Espelita, Aira Amaran, Alma Mae Llorca, Amelina Emboc, Analine Tanog, Bernaly Mansiwagan, Carwelene Amper, Chally Lou Lacaran, Charity Guinita, Dan Bongcalas, Darryl Lasquite, Divine Grace Leparto, Elsie Lacubay, Ernilyn Balindong, Gem Lalaan, Helen Thundas, Jerome Resomadero, Jeryl Tumundog, Johnny Ray Lumawan, Loreto Socias Jr., Luthero Pulao Jr., Lymae Belle Ednalgan, Marilyn Lay-um, Mark Kevin Atab, Marth Anthony Atab, Miracle Marcojos, Molly, Noel Dalumatao, Rico Barrios, Ricky Mansabid, Romeo Lumasay, Roselle Lay-um, Steven Lubosan, Jeffrey, Johanna, Junette, Benny, and Racquel

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 12 Dec 2025

2df9daf7-60be-5f99-a36b-0eeb22060857